

TỔNG HỢP HỎI - ĐÁP VỀ VACCINE COVID-19 (89 câu)

Nội dung:

- I. Chuẩn bị trước khi chích ngừa
- II. Xử trí sau chích ngừa
- III. Công dụng/Cơ chế của vaccine
- IV. Tìm hiểu về các loại vaccine COVID-19
- V. Vaccine với người bệnh nền
- VI. Vaccine với người cao tuổi
- VII. Thủ tục hành chính và các vấn đề khác

STT	Hỏi	Đáp
I. CHUẨN BỊ TRƯỚC KHI CHÍCH NGỪA		
1	Trước và sau khi tiêm vắc xin phòng COVID-19 nên ăn uống, vận động thế nào?	Trước và sau khi tiêm vắc xin phòng COVID-19, bạn nên làm gì? - Ngủ thật ngon vào đêm trước khi tiêm. Đây là điều quan trọng, giúp hệ thống miễn dịch hoạt động tối đa. - Bổ sung đủ nước trước và sau tiêm. Sau khi tiêm, cơ thể có thể bị sốt, dễ gây mất nước. Nên uống từ từ, chia nhỏ lượng uống, có thể bổ sung nước hoa quả: nước chanh, nước cam để cung cấp thêm vitamin A, C.

		<ul style="list-style-type: none"> - Ăn đầy đủ và đa dạng thực phẩm: Nên ăn đủ các nhóm chất thịt, cá, trứng sữa, các loại ngũ cốc nguyên hạt, thực phẩm giàu chất xơ như rau xanh, trái cây tươi... - Ăn các thức ăn mềm, dễ tiêu hóa. Nếu bạn buồn nôn và chán ăn sau tiêm, bạn nên ăn thức ăn mềm, dễ tiêu hóa như súp gà, cháo thịt băm với đậu xanh... và chia nhỏ bữa ăn. - Nghỉ ngơi hoặc tập thể dục nhẹ nhàng. Sau tiêm, cơ thể mệt mỏi do tác dụng phụ, nên nghỉ ngơi, có thể tập thể dục nhẹ nhàng như đi bộ chậm... <p>Trước và sau khi tiêm vắc xin phòng COVID-19, bạn không nên làm gì?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Để bụng đói trước khi tiêm. Nhịn đói trước tiêm có thể khiến bạn chóng mặt, ngất xỉu, đặc biệt nếu bạn là người sợ kim tiêm. - Uống rượu, bia trước và sau tiêm. Rượu, bia có thể ức chế miễn dịch, gây mất nước, giảm khả năng chống nhiễm trùng, tăng nguy cơ biến chứng; gây khó khăn khi phân biệt phản ứng của rượu, bia và phản ứng của vắc xin. - Uống nhiều thực phẩm chứa caffein (trà, cà phê, nước tăng lực...) trước khi tiêm. Caffein làm tăng tần số tim, tăng huyết áp và rối loạn nhịp tim khi sử dụng quá nhiều. Điều này có thể ảnh hưởng đến kết quả khám sàng lọc, chỉ định tiêm chủng. - Ăn nhiều chất béo bão hòa: Thức ăn nhanh, đồ chiên, nướng, chứa nhiều chất béo bão hòa làm tăng phản ứng viêm trong cơ thể, gây hại cho sức khỏe.
2	<p>Cần làm gì vào ngày đi tiêm chủng vắc xin COVID-19?</p> <p>Thưa bác sĩ, trong ngày đi tiêm vắc xin COVID-19, tôi cần làm những gì ạ? Nhờ bác sĩ tư vấn giúp. Xin cảm ơn.</p>	<p>Trong ngày tiêm chủng vắc xin COVID-19, bạn nên:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đến đúng hẹn và thực hiện 5K. - Điền các mẫu khai báo thông tin theo hướng dẫn của cán bộ cơ sở tiêm chủng. - Chủ động thông báo với cán bộ y tế về tiền sử bệnh tật.

		<p>- Chủ động hỏi cán bộ y tế về loại vắc xin được tiêm, lịch tiêm mũi tiếp theo, các tác dụng phụ có thể có và cách xử trí.</p> <p>- Ghi lại số điện thoại liên hệ của điểm tiêm chủng.</p> <p>- Ở lại điểm tiêm chủng 30 phút để theo dõi và phát hiện sớm các phản ứng phụ.</p> <p>Theo ghi nhận hiện nay, sau khi tiêm vắc xin COVID-19, các phản ứng thường gặp là sưng, nóng, đỏ, đau, ngứa nơi tiêm, khó chịu, mệt mỏi, sốt (phổ biến là sốt nhẹ, trên 38 độ C), ớn lạnh, đau đầu, buồn nôn, đau khớp, mỏi cơ, chán ăn, đau bụng, hạch to, đỏ nhiều mồ hôi, phát ban.</p> <p>Để xử trí các trường hợp này, mọi người nên uống nhiều nước, bổ sung sinh tố, vitamin và nghỉ ngơi, tránh làm việc quá sức.</p> <p>Người được tiêm cũng có thể sử dụng thuốc hạ sốt để giảm các triệu chứng sốt, đau sau khi tiêm.</p> <p>Ngoài ra, nên liên hệ với bác sĩ nếu các triệu chứng có diễn biến tệ hơn sau 24 giờ, thậm chí không biến mất sau vài ngày.</p>
3	<p>Dịch phức tạp, đi tiêm ngừa vắc xin COVID-19 cần lưu ý gì?</p> <p>Em nằm trong diện tiêm chủng vắc xin COVID-19 đợt này, nhưng dịch TPHCM phức tạp quá đi tiêm cũng sợ. Nhờ hướng dẫn giúp em cần lưu ý những gì khi đi tiêm ngừa vắc xin COVID-19 ạ.</p>	<p>Theo khuyến cáo của Bộ Y tế và Sở Y tế TPHCM, trước khi đến điểm tiêm chủng vắc xin COVID-19, người dân cần mang theo chứng minh nhân dân, căn cước công dân hoặc thẻ bảo hiểm y tế; sổ khám bệnh, giấy ra viện, đơn thuốc, phiếu tiêm các vắc xin khác... sử dụng trong thời gian gần đây (nếu có).</p> <p>Trong suốt quá trình từ nhà đến địa điểm tiêm và khi tiêm, chúng ta cần tuân thủ thông điệp 5K. Đó là Khẩu trang - Khử khuẩn - Khoảng cách - Không tụ tập - Khai báo y tế.</p> <p>Khẩu trang: Đeo khẩu trang vải thường xuyên tại nơi công cộng, nơi tập trung đông người; đeo khẩu trang y tế tại các cơ sở y tế, khu cách ly. Khẩu trang y tế sau sau khi sử dụng, bỏ đúng cách và đúng nơi quy định.</p>

		<p>Khử khuẩn: Khi đi tiêm ngừa, bạn nên sát khuẩn tay thường xuyên, sau khi cầm, nắm, chạm vào các bề mặt/ vật dụng (điện thoại, bàn ghế, trước và sau khi tháo khẩu trang...).</p> <p>Khoảng cách: Giữ khoảng cách khi tiếp xúc với người khác.</p> <p>Không tụ tập đông người (hạn chế trò chuyện, hỏi han những người đi tiêm ngừa khác).</p> <p>Khai báo y tế: thực hiện khai báo y tế trên App NCOVI; cài đặt ứng dụng BlueZone tại địa chỉ https://www.bluezone.gov.vn để được cảnh báo nguy cơ lây nhiễm COVID-19.</p> <p>Khi tới điểm tiêm, bạn chủ động thông báo cho cán bộ y tế các thông tin như tình trạng sức khỏe hiện tại (có đang bị sốt, mắc bệnh cấp tính không...); bệnh lý mạn tính đang mắc phải hoặc điều trị; loại thuốc, liệu trình điều trị đã hoặc đang sử dụng gần đây; từng mắc COVID-19 hay chưa; các loại vắc xin tiêm hoặc uống trong vòng 14 ngày qua; đang mang thai hoặc nuôi con bú hay không.</p> <p>Đặc biệt, bạn cần thông báo với cán bộ y tế nếu có tiền sử dị ứng hoặc phản vệ với bất kỳ tác nhân nào. Nếu tiêm mũi vắc xin thứ 2, người tiêm phải thông báo các phản ứng của cơ thể trong lần tiêm chủng đầu tiên.</p> <p>Ngoài ra, bạn nên chủ động tìm hiểu và hỏi cán bộ y tế về loại vắc xin được tiêm, lịch tiêm mũi tiếp theo; các dấu hiệu có thể xuất hiện và cách xử lý; cơ sở y tế, số điện thoại liên hệ trong trường hợp khẩn cấp.</p> <p>Sau khi tiêm vắc xin COVID-19, bạn nên ở lại điểm tiêm chủng 30 phút sau tiêm để được cán bộ y tế theo dõi, phát hiện sớm các phản ứng, tác dụng phụ. Sau khi về nhà, cần thay ngay quần áo, tắm rửa, súc họng bằng nước muối hoặc dung dịch sát khuẩn. Bạn cũng nên chủ động theo dõi sức khỏe của bản thân trong vòng 3 tuần sau đó. Ngoài ra, giấy xác nhận tiêm vắc xin COVID-19 nên được giữ lại.</p>
4	<p>Trước khi tiêm vắc xin ngừa COVID-19, có cần làm xét nghiệm test nhanh?</p>	<p>Về nguyên tắc, trước khi tiêm vắc-xin không cần test virus. Song, nếu người tiêm có yếu tố dịch tễ, phải báo gấp với nhân viên y tế nơi tiêm để được kiểm tra, lấy mẫu test nhanh COVID-19. Điều này giúp an toàn cho người tiêm và cả khu vực được tiêm chủng.</p>

Khi bạn đến để tiêm chủng vắc xin COVID-19, bạn sẽ được các bác sĩ khám, tư vấn và sàng lọc theo đúng quy định của Bộ Y tế. Nếu bạn đủ điều kiện thì bạn sẽ được tiêm ngay, hoặc hoãn tiêm hoặc tiêm tại bệnh viện.

II. XỬ TRÍ SAU CHÍCH NGŪA

<p>1</p>	<p>Sau tiêm vắc xin COVID-19 cần theo dõi cơ thể trong bao lâu?</p> <p>Chào BS cho tôi hỏi sau khi tiêm vắc xin COVID-19, ngoài việc phải ở lại điểm tiêm 30 phút, sau khi về nhà cần phải tự theo dõi sức khỏe trong bao lâu nữa? Xin cảm ơn.</p>	<p>Theo khuyến cáo, để đảm bảo an toàn trong và sau tiêm vắc xin COVID-19, nhân viên tiêm chủng khám sàng lọc kỹ và sẵn sàng thuốc chống sốc ngay tại bàn tiêm, theo hướng dẫn của Bộ Y tế.</p> <p>Ngoài 30 phút ở lại điểm tiêm chủng, bạn sẽ được hướng dẫn theo dõi chặt chẽ sau tiêm chủng tại nhà, nơi làm việc trong vòng 24 giờ và theo dõi thêm ít nhất 7 ngày sau tiêm chủng. Ngoài thời gian này, bạn vẫn nên tiếp tục tự theo dõi sức khỏe 30 ngày sau đó.</p> <p>Bạn cần thông báo cho nhân viên y tế nếu có dấu hiệu bất thường:</p> <p>Trong vòng 1-2 ngày đầu sau tiêm thường gặp: choáng, hoa mắt chóng mặt, bồn chồn; run tay chân, vã mồ hôi, da tái, ớn lạnh; miệng ngứa, sưng môi/lưỡi; tê mặt, tê bì tay chân, co quắp tay chân; da ngứa, phát ban, mẩn đỏ toàn thân, phù mắt; buồn nôn, nôn, nôn khan, đau bụng, tiêu chảy; tức ngực, khó thở, khò khè, cảm giác nghẹt thở; huyết áp tăng hoặc tụt, mạch nhanh, nổi hạch.</p> <p>Các dấu hiệu xuất hiện từ 4-28 ngày sau tiêm vắc xin: đau đầu dai dẳng, dữ dội; các triệu chứng thần kinh khu trú: yếu, liệt tay chân; co giật, nhìn mờ hoặc nhìn đôi; khó thở hoặc đau ngực; đau bụng dai dẳng; đau, phù chi dưới; chảy máu, xuất huyết da, đi ngoài phân đen...</p>
<p>2</p>	<p>Có nên uống thuốc hạ sốt khi bị sốt sau tiêm vắc xin COVID-19 không?</p> <p>Tôi bị sốt cao sau khi tiêm vắc xin COVID-19 nên đã dùng thuốc hạ sốt. Tôi nghe nói uống thuốc hạ sốt thì không tốt, nên để sốt cho cơ thể phản ứng thích nghi với vắc-xin. Nhờ bác sĩ tư vấn giúp tôi? Xin cảm ơn.</p>	<p>Theo Bộ Y tế, một số triệu chứng thông thường sau tiêm vắc xin COVID-19 có thể gặp là sốt, mệt mỏi, đau đầu, ớn lạnh, đau cơ, đau khớp, tăng cảm giác đau, ngứa, sưng, đỏ, đau tại chỗ tiêm, bồn chồn...</p> <p>Đây là các phản ứng thông thường sau tiêm, cho biết cơ thể bạn đang tạo ra miễn dịch phòng COVID-19.</p>

		<p>Việc uống thuốc hạ sốt hay không uống thuốc hạ sốt không ảnh hưởng đến việc sinh miễn dịch của vắc xin COVID-19.</p> <p>Mặt khác, nếu sốt cao trên 39 độ C, cơ thể mệt mỏi mà không uống thuốc hạ sốt có thể dẫn tới những biến chứng nguy hiểm hơn, đặc biệt ở những người có bệnh lý nền như suy tim, tăng huyết áp, người cao tuổi.</p> <p>Việc dùng thuốc hạ sốt khi sốt, đơn thuần là điều trị triệu chứng, giúp cơ thể giảm bớt mệt mỏi, khó chịu, giảm bớt tình trạng mất nước, mất điện giải.</p> <p>Bên cạnh việc dùng thuốc, khi sốt khoảng 38-39 độ C, nên uống thêm nhiều nước, ăn nhiều hoa quả.</p> <p>Nếu bạn gặp diễn biến nặng lên gồm sốt cao trên 39 độ C, sốt kéo dài, uống thuốc hạ sốt nhưng không đỡ, sưng hoặc đỏ lan rộng tại chỗ tiêm, đau cơ dữ dội, tăng huyết áp hoặc tụt huyết áp hoặc kẹt huyết áp... sau khi tiêm, hãy đến ngay cơ sở y tế để được khám, chẩn đoán và xử trí kịp thời.</p>
3	<p>Sau khi tiêm vắc xin COVID-19, có nên quay trở lại làm việc hay nghỉ ngơi?</p>	<p>Trước tiên, sau khi tiêm vắc xin COVID-19 cần ở lại cơ sở y tế để tiếp tục theo dõi thêm 30 phút, không được tự ý bỏ về. Đây là thời gian rất quan trọng để theo dõi các bất thường sau tiêm hoặc vết tiêm. Trước khi ra về, bạn nên lưu số điện thoại của bác sĩ theo dõi và cơ sở y tế để liên hệ trong trường hợp khẩn cấp.</p> <p>Ngoài ra, sau khi tiêm, bạn không nên tự điều khiển phương tiện cá nhân nếu cảm thấy không khỏe. Về nhà, không bơi, không đắp thuốc hay bất cứ thứ gì lên vết tiêm. Trong 48 giờ đầu sau tiêm vắc xin COVID-19 và kể cả sau đó, nếu cảm thấy trong người không khỏe thì không nên làm việc nặng, không nên tập gym.</p> <p>Về dinh dưỡng, sau khi tiêm vắc xin COVID-19 cần tránh rượu bia, vì thức uống này sẽ làm cơ thể mất nước, gây nhức đầu, mệt mỏi nhiều hơn; không nên ăn các thức ăn lạ sau tiêm. Thay vào đó, nên uống nhiều nước. Ngoài ra, có thể sẽ có cảm giác ớn lạnh, mệt mỏi, đau cơ, nên chọn ăn món ăn mềm, dễ tiêu hóa như cháo thịt, các món nước, súp yêu thích.</p>

		<p>Trong chế độ dinh dưỡng cần chú ý các món ăn lành mạnh giúp tăng cường hệ miễn dịch. Các chất dinh dưỡng như vitamin A, C, D, E, protein (chất đạm), kẽm... đóng vai trò quan trọng cho hoạt động của hệ miễn dịch. Bạn nên ăn nhiều loại rau, trái cây có các màu sắc khác nhau. Vitamin D trong trứng, cá trong mỡ, sữa, nấm... và nên ăn đa dạng các loại ngũ cốc nguyên hạt, thịt nạc, cá, thịt gia cầm và các thực phẩm có nguồn gốc thực vật như đậu hũ, các loại hạt...</p>
4	<p>Sau tiêm vắc xin COVID-19, dấu hiệu nào cần đến bệnh viện ngay?</p>	<p>Sau khi tiêm ngừa COVID-19, bạn nên ở lại điểm tiêm chủng 30 phút, không nên tự ý bỏ về, vì đây là thời điểm quan trọng để được cán bộ y tế theo dõi, phát hiện sớm các phản ứng, tác dụng phụ. Đặc biệt, bạn không nên tự điều khiển phương tiện giao thông cá nhân khi thấy không khỏe sau tiêm; không bơi, đắp thuốc hoặc bất cứ thứ gì lên vết tiêm.</p> <p>Khi về nhà, nơi làm việc, người tiêm nên chủ động theo dõi sức khỏe của bản thân trong vòng 3 tuần sau đó. Bạn có thể gặp một số dấu hiệu thông thường sau tiêm vắc xin phòng COVID-19 như sốt, mệt mỏi, đau đầu, ớn lạnh, đau cơ, đau khớp, tăng cảm giác đau, ngứa, sưng, đỏ, đau tại chỗ tiêm, bần chồn...</p> <p>Đây là các phản ứng thông thường, cho biết cơ thể bạn đang tạo ra miễn dịch phòng bệnh COVID-19. Tuy nhiên, không gặp tác dụng phụ cũng không có nghĩa là vắc xin kém hiệu quả. Nói cách khác, mỗi người sẽ có phản ứng khác nhau sau khi tiêm vắc xin.</p> <p>Các phản ứng nghiêm trọng sau tiêm vắc xin COVID-19 được xem là hiếm gặp. Các dấu hiệu nghiêm trọng xuất hiện trong vòng vài giờ hoặc ngày đầu sau tiêm phòng, bao gồm: Tê quanh môi và/hoặc đầu lưỡi; phát ban, môi thâm đỏ, tím tái hoặc đỏ da; Ngứa, căng cứng, tắc nghẽn, khàn đặc; Nôn, tiêu chảy, đau quặn bụng; Mạch yếu, chóng mặt, choáng, cảm giác muốn ngã, tay chân co quắp...</p> <p>Khi các phản ứng nặng lên, người bệnh sẽ bị sốt cao >39 độ C, sưng/đỏ lan rộng tại chỗ tiêm, đau cơ dữ dội, huyết áp không ổn định. Sau khi tiêm vắc xin phòng COVID-19, nếu gặp phải các dấu hiệu nghiêm trọng hoặc bất thường nêu trên, bạn cần đến ngay cơ sở y tế để được khám, chẩn đoán và xử trí kịp thời. Sau đó, người dân cần cập nhật trên số sức khỏe điện tử.</p>
5	<p>Đâu là triệu chứng thường gặp, đâu là dấu hiệu bất thường sau khi tiêm vắc xin COVID-19?</p>	<p>Theo hướng dẫn về tập huấn tiêm chủng vắc xin COVID-19 tại TPHCM ngày 20/6, các triệu chứng thường gặp sau tiêm vắc xin COVID-19 rất phổ biến ($\geq 10\%$) gồm đau đầu, buồn nôn, đau cơ, đau khớp, nhạy cảm đau, đau, nóng tại vị trí tiêm, ngứa, mệt mỏi, bần chồn, sốt (rất phổ</p>

	<p>Dạ em em hỏi, sau tiêm vắc xin COVID-19 đâu là những triệu chứng bình thường và đâu là dấu hiệu bất thường mình cần đi khám ạ? Em cảm ơn.</p>	<p>biến là sốt nhẹ và phổ biến là sốt ≥ 38 độ C), ớn lạnh. Triệu chứng sưng và đỏ tại vị trí tiêm phổ biến ở mức độ từ 1-10%.</p> <p>Dấu hiệu thông thường diễn biến nặng lên gồm sốt cao $> 39^{\circ}\text{C}$, sưng hoặc đỏ lan rộng tại chỗ tiêm, đau cơ dữ dội, tăng huyết áp hoặc tụt huyết áp hoặc kẹt huyết áp...</p> <p>Các phản ứng nghiêm trọng sau tiêm vắc xin COVID-19 là hiếm gặp. Các phản ứng này xuất hiện trong vòng vài giờ hoặc ngày đầu sau khi tiêm. Một số dấu hiệu nhận biết như tê quanh môi hoặc lưỡi...; phát ban, môi mẩn đỏ, tím tái hoặc đỏ da; ngứa, căng cứng, tắc nghẹn, khản đặc ở họng; nôn, tiêu chảy, đau quặn bụng; thở dốc, thở khò khè, thở rít, khó thở, cảm giác nghẹt thở, ho; mạch yếu, chóng mặt, choáng/xây xám, cảm giác muốn ngã, chân tay co quắp...</p> <p>Những tác dụng tại chỗ hay toàn thân có thể xảy ra ở một số người chứ không phải tất cả đều bị. Vì vậy, khi bạn tiêm vắc xin mà không có tác dụng phụ, không có nghĩa là vắc xin không có tác dụng. Sau tiêm, nếu bạn gặp phải các dấu hiệu nghiêm trọng hoặc bất thường nêu trên, hãy đến ngay cơ sở y tế để được khám, chẩn đoán và xử trí kịp thời bạn nhé.</p>
6	<p>Dấu hiệu sốc phản vệ sau tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Chào AloBacsi, sắp tới tôi nằm trong danh sách tiêm vắc xin COVID-19, nhưng đọc nhiều thông tin về tác dụng khiến tôi khá lo lắng, nhất là tình trạng sốc phản vệ. Xin hỏi, sau khi tiêm vắc xin COVID-19 những dấu hiệu nào cho thấy sốc phản vệ cần đến bệnh viện ngay?</p>	<p>Sốc phản vệ là một phản ứng có hại rất hiếm có thể xảy ra sau khi sử dụng bất kỳ loại vắc xin nào, kể cả vắc xin phòng nhiễm COVID-19. Bất kỳ ai bị phản ứng phản vệ đều cần được chăm sóc y tế khẩn cấp.</p> <p>Phản vệ là một phản ứng dị ứng, có thể xuất hiện ngay lập tức vài giây, vài phút đến vài giờ sau khi cơ thể tiếp xúc với dị nguyên (yếu tố lạ như thức ăn, thuốc... có khả năng gây dị ứng cho cơ thể) gây ra các bệnh cảnh lâm sàng, có thể dẫn đến tử vong nhanh chóng. Sốc phản vệ là mức độ nặng nhất của phản vệ do đột ngột giãn toàn bộ hệ thống mạch và co thắt phế quản, có thể gây tử vong trong một vài phút.</p> <p>Có 4 mức độ phản vệ nhanh diễn tiến nặng. Phản vệ độ 2 có thể nhanh chóng chuyển sang độ 3, 4 nhưng cũng có khi mức độ phản vệ nặng lên rất nhanh và không theo tuần tự, cần phải khẩn trương xử trí.</p>

		<p>* Mức nhẹ (độ I): chỉ có các triệu chứng da, tổ chức dưới da và niêm mạc như mào đay, ngứa, phù mạch.</p> <p>* Mức nặng (độ II): có từ 2 biểu hiện ở nhiều cơ quan: mào đay, phù mạch xuất hiện nhanh; khó thở nhanh nông, tức ngực, khàn tiếng, chảy nước mũi; đau bụng, nôn, tiêu chảy; huyết áp có thể tăng, nhịp tim nhanh hoặc loạn nhịp.</p> <p>* Mức nguy kịch (độ III): biểu hiện ở nhiều cơ quan với mức độ nặng hơn gồm: đường thở (tiếng rít thanh quản, phù thanh quản), thở (nhanh, khò khè, tím tái, rối loạn nhịp thở); rối loạn ý thức (vật vã, hôn mê, co giật); tuần hoàn (sốc, mạch nhanh nhỏ, tụt huyết áp).</p> <p>* Mức độ IV với biểu hiện ngừng hô hấp, ngừng tuần hoàn.</p> <p>Trong số các trường hợp gặp phản ứng sau tiêm ngừa COVID-19 thời gian qua là mức độ nhẹ, có khoảng 0,7% là phản ứng phản vệ. Trong các trường hợp phản ứng phản vệ (độ 2 và 3), chỉ có 1 người phản ứng độ 3, còn lại là độ 2.</p> <p>Khi đến điểm tiêm, bạn cần cung cấp đầy đủ các thông tin về tiền sử bệnh của bản thân cho bác sĩ khám sàng lọc, thực hiện theo dõi sau tiêm theo hướng dẫn và báo ngay cho cán bộ y tế theo số điện thoại ghi trong phiếu tiêm chủng để được tư vấn, hỗ trợ kịp thời.</p> <p>Trung tâm Kiểm soát và Phòng ngừa dịch bệnh Hoa Kỳ (CDC Hoa Kỳ) cảnh báo, những người bị sốc phản vệ sau lần tiêm vắc xin COVID-19 đầu tiên không nên tiêm liều thứ hai.</p>
7	<p>Làm gì để giảm khó chịu do tác dụng phụ sau tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Sau khi tiêm vắc xin COVID-19, nếu gặp các tác dụng phụ thì cần làm gì để giảm những khó chịu này? Xin cảm ơn.</p>	<p>Sau khi tiêm xong, cần ở lại điểm tiêm chủng để được cán bộ y tế tư vấn và theo dõi ít nhất 30 phút. Thông báo ngay cho cán bộ y tế nếu thấy có bất thường xảy ra với cơ thể. Lưu ý các dấu hiệu khó chịu, buồn nôn, phát ban, sưng tại chỗ tiêm có thể là các biểu hiện của phản ứng dị ứng.</p> <p>Sau khi về nhà, người được tiêm chủng cần theo dõi sức khỏe bản thân ít nhất hai ngày. Những điểm cần lưu ý bao gồm các dấu hiệu tại chỗ như sưng, nóng, đỏ tại nơi tiêm (chú ý tuyệt đối không đắp bất cứ thứ gì vào nơi tiêm).</p>

		<p>Theo dõi thân nhiệt, cặp nhiệt độ khi sốt, sử dụng thuốc hạ sốt đúng liều lượng và theo dõi đáp ứng với thuốc hạ sốt. Nếu phát hiện bất thường về sức khỏe, phải báo ngay cho nhân viên y tế để được tư vấn và xử lý kịp thời. Các dấu hiệu nguy cơ bao gồm: sốt cao trên 39°C, khó hạ nhiệt độ, hoặc sốt kéo dài hơn 24 giờ; co giật; phát ban; tinh thần khó chịu, kích thích vật vã, lừ đừ...; khó thở hoặc khi có biểu hiện bất thường khác về sức khỏe, cần đến ngay cơ sở y tế.</p> <p>Để tránh bị ảnh hưởng bởi các tác dụng phụ, bạn nên nghỉ ngơi trong ngày tiêm. Tránh làm những việc cần nhiều năng lượng hoặc sự tập trung sau khi tiêm. Tuyệt đối không uống thuốc giảm đau, như advil hoặc tylenol... trước khi tiêm vì chúng không ngăn ngừa được các tác dụng phụ.</p> <p>Hãy trao đổi với bác sĩ về việc sử dụng thuốc không kê toa như acetaminophen hoặc kháng histamine, để giảm bất kỳ cảm giác đau, sốt và khó chịu nào mà bạn có thể gặp sau khi tiêm vắc-xin. Để giảm đau và cảm giác khó chịu ở vị trí tiêm nên áp khăn sạch, mát và ẩm lên khu vực đó. Để giảm cảm giác khó chịu do sốt bạn nên uống thật nhiều nước, mặc trang phục nhẹ nhàng.</p>
8	<p>Sau khi tiêm vắc COVID-19: Tác dụng phụ nào thường gặp, cần theo dõi bao lâu?</p>	<p>Giống như bất kỳ loại vắc xin nào, vắc xin COVID-19 có thể gây ra các phản ứng phụ, hầu hết đều ở mức độ nhẹ hoặc trung bình và tự biến mất trong vài ngày. Theo kết quả của các thử nghiệm lâm sàng, các tác dụng phụ nghiêm trọng hơn hoặc kéo dài có thể xảy ra. Việc tiêm vắc xin phải được giám sát liên tục để phát hiện các tác dụng phụ.</p> <p>Các tác dụng phụ được báo cáo của vắc xin COVID-19 hầu hết đều ở mức độ nhẹ đến trung bình và không còn kéo dài sau vài ngày. Các tác dụng phụ điển hình bao gồm đau tại chỗ tiêm, sốt, mệt mỏi, nhức đầu, đau cơ, ớn lạnh và tiêu chảy. Khả năng xảy ra bất kỳ tác dụng phụ nào sau khi tiêm là khác nhau tùy theo loại vắc xin cụ thể.</p> <p>Tương tự như các loại vắc xin khác, sau khi tiêm vắc xin COVID-19 bạn cần được theo dõi tại điểm tiêm chủng tối thiểu 30 phút. Vì đây là khoảng thời gian có thể xuất hiện các biến chứng sau tiêm vắc xin COVID-19 sớm và nặng, như phản ứng phản vệ. Nếu bạn tuân thủ nguyên tắc theo dõi này, nếu xảy ra biến cố, nhân viên y tế sẽ có mặt ngay lập để xử trí.</p>

		<p>Trong trường hợp đã về nhà, người được tiêm chủng cần tự theo dõi trong 48 giờ nhằm phát hiện các biểu hiện đầu tiên của phản ứng phản vệ để đến ngay các cơ sở y tế gần nhất để được xử lý kịp thời.</p>
9	<p>Viêm cơ tim sau tiêm vắc xin COVID-19, làm sao nhận biết?</p>	<p>1. Viêm cơ tim sau tiêm vắc xin COVID-19 xảy ra trên người nào?</p> <p>Theo Hướng dẫn Chẩn đoán và điều trị viêm cơ tim sau tiêm chủng vắc xin phòng COVID-19 của Bộ Y tế, viêm cơ tim/màng tim cấp sau tiêm vắc xin COVID-19 mới được ghi nhận gần đây trong báo cáo của các Cơ quan Phòng chống bệnh tật, cơ quan Quản lý Dược và Tổ chức giám sát an toàn vắc xin tại Châu Âu, Mỹ và một số nước khác.</p> <p>Viêm cơ tim/màng tim cấp sau tiêm vắc xin là biến chứng hiếm gặp, được ghi nhận sau khi tiêm hầu hết các loại vắc xin COVID-19 (Pfizer BioNTech, Moderna, AstraZeneca hay Janssen). Hiện chưa rõ cơ chế bệnh sinh, mặc dù phản ứng quá mẫn muộn được cho là cơ chế quan trọng.</p> <p>Hầu hết, biến chứng này gặp ở người trẻ tuổi, nam giới nhiều hơn nữ, phần lớn gặp sau mũi tiêm lần hai (hoặc sau mũi tiêm lần đầu ở người có tiền sử mắc COVID-19) và đa phần được phát hiện và điều trị khỏi trung bình sau 2-4 ngày. Tuy nhiên, bệnh có thể tiến triển bất thường thành các dạng nặng, nguy hiểm đến tính mạng nếu không được phát hiện và điều trị kịp thời.</p> <p>2. Tỷ lệ viêm cơ tim sau tiêm vắc xin COVID-19 liệu có cao?</p> <p>Bộ Y tế khẳng định tiêm vắc xin COVID-19 vẫn là biện pháp căn bản để giải quyết bệnh, với lợi ích tổng thể cho cá nhân và xã hội vượt xa các biến cố có thể xảy đến.</p> <p>Bộ Y tế dẫn chứng, cập nhật đến tháng 6/2021, số liệu từ Ủy ban Y tế Châu Âu (EMA) ghi nhận tỉ lệ viêm cơ tim cấp và viêm màng ngoài tim cấp lần lượt là 0,76 và 0,79 phần triệu với vắc xin của Pfizer/BioNTech; 0,84 và 0,95 phần triệu với vắc xin của Moderna; 0,95 và 1,2 phần triệu với vắc xin của Astra Zeneca và 0,0 và 0,5 phần triệu với vắc xin của Johnson & Johnson's.</p>

Số liệu của Bộ Y tế Israel ghi nhận tỉ lệ khoảng 5 phần triệu (27 ca/5,4 triệu liều) sau khi tiêm mũi đầu và 24,2 phần triệu sau khi tiêm mũi thứ 2 (121 ca/5 triệu liều) trong vòng 30 ngày sau tiêm vắc xin loại mRNA.

Số liệu từ CDC Hoa Kỳ ghi nhận tỷ lệ VCT khoảng 5,7 phần triệu (khoảng 1.000 ca/177 triệu liều vắc xin mRNA của Pfizer- BioNTech hoặc Moderna).

Thực tế, Israel là quốc gia đầu tiên phát hiện ra mối liên hệ giữa vắc xin của Pfizer/BioNTech và Moderna với bệnh viêm cơ tim cấp.

Ngày 25/6, FDA Hoa Kỳ cũng đưa ra cảnh báo tác dụng phụ viêm cơ tim cấp sau tiêm 2 loại vắc xin được tiêm nhiều nhất tại Hoa Kỳ là Pfizer/BioNTech và Moderna.

3. Triệu chứng viêm cơ tim sau tiêm vắc xin COVID-19 thế nào?

Triệu chứng lâm sàng viêm cơ tim cấp xuất hiện thường 2-4 ngày sau tiêm vắc xin, dù có thể gặp sớm (12h sau tiêm) hơn hoặc muộn hơn.

Các triệu chứng gồm:

- Đau ngực: kiểu đau thắt chẹn vùng sau xương ức, ngực trái hoặc phải, hoặc kiểu đau rát bỏng thay đổi theo nhịp hô hấp hoặc tư thế.

- Khó thở: ở các mức độ khác nhau, từ khó thở nhẹ khi gắng sức đến khó thở thường xuyên hoặc khó thở dữ dội, tương ứng với mức độ nặng của suy tim.

- Rối loạn nhịp tim: cảm giác tim đập nhanh/chậm bất thường, hoặc hồi hộp trống ngực do các dạng rối loạn nhịp tim khác nhau.

Khám lâm sàng có thể không thấy dấu hiệu gì đặc biệt hoặc chỉ có tiếng cọ màng ngoài tim. Có thể có sốt hoặc không.

		<p>Viêm cơ tim/màng ngoài tim cấp thường đáp ứng tốt với điều trị và thoái triển sau 3-5 ngày, song cũng có thể trở nặng thậm chí nguy kịch bất thường.</p> <p>Dấu hiệu nặng/nguy kịch bao gồm những biểu hiện của các tình trạng như phù phổi cấp, suy tim cấp, tràn dịch màng tim gây ép tim, sốc tim, các rối loạn nhịp nhanh/chậm phức tạp, ngất/thủ thậm chí đột tử. Khi đó sẽ có các biểu hiện tương ứng với suy tim hoặc rối loạn nhịp tim ở các mức độ vừa-nặng như mạch nhanh, không đều hoặc rất chậm, nghe tim có tiếng tim mờ, tiếng ngựa phi, ran ẩm ở phổi, gan to, tĩnh mạch cổ nổi, huyết áp tụt/kẹt, đầu chi lạnh ẩm nổi vân tím (khi có sốc tim...).</p> <p>Với người đã viêm cơ tim/màng ngoài tim sau tiêm vắc xin, nếu cần tiêm vắc xin thì nên chọn loại khác cơ chế tác dụng.</p>
--	--	--

III. CÔNG DỤNG/CƠ CHẾ CỦA VACCINE

1	<p>Tiêm vắc xin COVID-19 bao lâu thì sinh kháng thể?</p>	<p>Vắc xin không đem lại sự bảo vệ tức thì. Sau tiêm mũi 1 phải ít nhất 14 ngày sau mới bước đầu có tác dụng và mức bảo vệ ở mức thấp.</p> <p>Cụ thể: Sau khi tiêm mũi 1, hiệu quả phòng các thể của COVID-19 đạt mức 50-70% và hiệu quả này vẫn giữ ở mức như vậy chứ không giảm ngay trong vòng 3 tháng sau tiêm liều 1.</p> <p>Ở liều thứ 2, với nhiều khoảng cách tiêm khác nhau được ghi nhận đã cho thấy thời điểm tiêm tối ưu nhất ở khoảng cách 3 tháng sau mũi thứ nhất, và ở khoảng cách tiêm này, hiệu quả bảo vệ lên tới trên 80%.</p> <p>Ở liều thứ 2, với nhiều khoảng cách tiêm khác nhau được ghi nhận đã cho thấy thời điểm tiêm tối ưu nhất ở khoảng cách 3 tháng sau mũi thứ nhất, và ở khoảng cách tiêm này, hiệu quả bảo vệ lên tới trên 80%.</p> <p>Sau khi tiêm vắc xin, kể cả mũi 1 hay đủ 2 mũi, người được tiêm vẫn phải thực hiện nghiêm ngặt các biện pháp phòng ngừa lây nhiễm.</p>
---	---	--

		<p>Theo khuyến cáo của Tổ chức Y tế thế giới (WHO), đối với vắc xin của Pfizer-BioNTech có hiệu lực bảo vệ bắt đầu 12 ngày sau liều đầu tiên nhưng để bảo vệ đầy đủ cần phải tiêm 2 liều, khoảng cách giữa hai mũi tiêm là 21-28 ngày.</p> <p>Cho đến nay vẫn cần nghiên cứu thêm để hiểu hơn về khả năng bảo vệ tiềm năng lâu dài sau một liều đơn. Hiện tại, khuyến cáo sử dụng cùng loại sản phẩm cho cả hai liều.</p> <p>Các nghiên cứu cho thấy có tác động cao về y tế công cộng khi khoảng cách giữa các mũi tiêm dài hơn khoảng cách do EUL khuyến cáo. Theo đó, các nước có tỷ lệ mắc COVID-19 cao và thiếu hụt trầm trọng cung ứng vắc xin có thể cân nhắc trì hoãn liều 2 tới 12 tuần để đạt được tỷ lệ bao phủ tiêm mũi đầu cao hơn ở các nhóm ưu tiên cao.</p>
2	<p>Tiêm vắc xin COVID-19, mũi 2 nên cách mũi 1 bao lâu?</p> <p>Em đã được tiêm mũi 1 vắc xin COVID-19. Xin hỏi, nên tiêm mũi 2 sau bao lâu để đạt hiệu quả cao nhất? Em cảm ơn ạ.</p>	<p>Loại vắc xin phòng SARS-COV-2 chủ yếu hiện nay chúng ta đang sử dụng là của Astra Zeneca. Theo một nghiên cứu lâm sàng pha 3 ở Anh, Brazil và Nam Phi cho thấy hiệu quả sau khi tiêm mũi 1 là 76% và hiệu quả này kéo dài ổn định trong suốt 12 tuần đầu sau tiêm.</p> <p>Sau khi tiêm mũi 2 với khoảng cách trên 12 tuần, hiệu quả vắc xin lên đến 82%. Nếu tiêm mũi 2 sớm hơn, ví dụ với khoảng cách < 6 tuần thì hiệu quả là 54,9%. Việc tiêm ngừa vắc xin có thể làm giảm sự lan truyền virus đến 67% ở mũi 1, 50% sau mũi 2.</p> <p>Do đó, trong điều kiện vắc xin còn chưa đủ, việc tăng cường tiêm vắc xin nên ưu tiên cho người chưa tiêm mũi 1 và chờ đến sau 12 tuần cho người mũi 2 là cần thiết. Ở một số quốc gia, ví dụ tại Thái Lan, đã quyết định kéo dài khoảng cách giữa mũi 1 và mũi 2 đến 16 tuần để có thể tăng độ phủ của vắc xin cho cộng đồng.</p> <p>Một câu hỏi nữa đặt ra là độ phủ vắc xin bao nhiêu là có thể đạt được miễn dịch cho cộng đồng? Chúng ta biết rằng miễn dịch cộng đồng có thể có thể tạo ra qua 2 đường: tự nhiên, thụ động (herd immunity) do việc lây nhiễm trong cộng đồng và chủ động qua việc tiêm ngừa vắc xin. Vậy tỉ lệ miễn dịch trong cộng đồng cần phải bao nhiêu để có thể trở về bình thường? Trước đây các chuyên gia dự báo khoảng 60-70%, nhưng đến nay với sự xuất hiện của các biến thể, diễn tiến dịch kéo dài, phức tạp chưa ai có thể xác định được tỉ lệ này. Thôi thì, cứ phủ vắc xin càng nhiều thì càng tốt, cần mau chóng vượt qua đại dịch này thôi. Cố lên các bạn nhé.</p>

3	<p>Vắc xin COVID-19 sẽ bảo vệ cơ thể trong bao lâu, liệu có hiệu quả suốt đời?</p>	<p>Theo CNA, các chuyên gia vẫn đang tiến hành nghiên cứu để xem những người được tiêm chủng vắc xin COVID-19 trong bao lâu sẽ mất đi khả năng bảo vệ.</p> <p>Cho đến nay, cuộc thử nghiệm đang diễn ra của hãng Pfizer cho thấy vắc xin COVID-19 2 liều của họ vẫn có hiệu quả cao trong ít nhất 6 tháng và có thể lâu hơn. Hôm 1/4, Albert Bourla - Giám đốc điều hành của Pfizer từ nói rằng, mọi người “có khả năng” cần liều tăng cường thứ 3 trong vòng 12 tháng và thậm chí có thể phải tiêm định kỳ hàng năm.</p> <p>Đối với vắc xin COVID-19 của Moderna, dữ liệu ban đầu cho thấy hiệu quả bảo vệ có thể đạt trong ít nhất 6 tháng, mặc dù hiệu quả hiệu quả trong thời gian lâu hơn nữa vẫn chưa được xác định. Tháng 1/2021, Moderna tuyên bố vaccine có khả năng miễn dịch sẽ kéo dài ít nhất một năm.</p> <p>Tiến sĩ Kathleen Neuzil, một chuyên gia về vắc xin tại Đại học Maryland thông tin mặc dù vắc xin COVID-19 hiện tại có thể sẽ tồn tại ít nhất khoảng một năm, nhưng chúng có thể sẽ không bảo vệ suốt đời như vắc xin phòng bệnh sởi.</p> <p>Đặc biệt, bối cảnh sự xuất hiện và lây lan nhanh chóng của các biến thể COVID-19 hiện nay cùng các loại đột biến khác có nguy cơ xuất hiện trong tương lai, sẽ dẫn đến nhu cầu tiêm phòng nhắc lại hàng năm giống vắc xin cúm mùa. Cùng với đó, các vắc xin COVID-19 cũng cần được cập nhật để nâng cao hiệu quả chống biến thể mới.</p> <p>Đối với vắc xin COVID-19 của AstraZeneca đang được triển khai các mũi tiêm ở Việt Nam có hiệu lực bảo vệ sau tiêm đủ 2 mũi đạt trên 80%. Thời gian bảo vệ theo khuyến cáo của nhà sản xuất đạt ít nhất 7 tháng.</p> <p>Các chuyên gia cũng nhận định, không có vắc xin nào an toàn 100% và không có vắc xin nào có tác dụng phòng bệnh 100%. Do vậy muốn bảo vệ xã hội khỏi nguy cơ mắc COVID-19, đồng thời với tiêm chủng, mọi người dân cần thực hiện tốt khuyến cáo 5K (Khẩu trang, Khử khuẩn, Khoảng cách, Không tụ tập, Khai báo y tế) của Bộ Y tế.</p>
4	<p>Xuất hiện biến chủng mới, vắc xin COVID-19 có còn tác dụng?</p>	<p>Theo Tổ chức Y tế thế giới (WHO), đến nay có ít nhất 4 biến thể thuộc nhóm đáng lo ngại, gồm biến thể xuất hiện tại Anh, Nam Phi, Brazil và Ấn Độ. Hiện ở Việt Nam đã có biến chủng Ấn Độ lưu hành khiến nhiều người lo lắng, liệu vắc xin còn tác dụng?</p>

Theo chuyên san The Conversation đưa tin, một số nghiên cứu trong phòng thí nghiệm cho thấy kháng thể bị giảm khả năng vô hiệu hóa cơ chế lây nhiễm của SARS-CoV-2, nhưng dữ liệu thực tế chứng minh rằng đến nay các biến thể gây lo ngại vẫn chưa tác động đáng kể đến tính hiệu quả của vắc xin.

Nhóm nghiên cứu quốc gia về vắc xin COVID-19 của Qatar thông tin, vắc xin của Pfizer/BioNTech (Mỹ/Đức) có hiệu quả 90% đối với biến thể tại Anh và 75% đối với biến thể tại Nam Phi. Còn vắc xin của AstraZeneca có hiệu quả 75% đối với biến thể tại Anh.

Còn AFP cũng dẫn nghiên cứu của Viện Pasteur (Pháp) cho thấy vắc xin của Pfizer/BioNTech vẫn duy trì khả năng bảo vệ trước biến thể ở Ấn Độ, dù hiệu quả có giảm nhẹ. Cụ thể, nghiên cứu đối với 16 nhân viên y tế đã tiêm đủ 2 liều vắc xin này cho thấy số kháng thể đối với biến thể ở Ấn Độ giảm 3 lần, nhưng vẫn đủ khả năng bảo vệ.

Nghiên cứu của Tổ chức Y tế công cộng Anh cũng cho thấy vắc xin của Pfizer/BioNTech đạt hiệu quả phòng bệnh đến 88%, còn vắc xin của AstraZeneca đạt mức độ bảo vệ 60% đối với biến thể tại Ấn Độ. Tỷ lệ của AstraZeneca thấp hơn có thể do việc triển khai liều thứ 2 chậm hơn so với vắc xin của Pfizer/BioNTech.

Đối với vắc xin Sputnik V của Viện Gamaleya (Nga), chuyên trang Farmiweb dẫn 2 nghiên cứu tại Argentina của Viện Vi rút học tại Đại học quốc gia Cordoba và chính quyền tỉnh Cordoba khẳng định tính hiệu quả của vắc xin này đối với biến thể tại Brazil, với 99,64% người được tiêm có kháng thể 42 ngày sau khi tiêm đủ 2 liều.

Các chuyên gia của Việt Nam dựa trên những nhận định Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) và đánh giá, hiện các vắc xin COVID-19 được cấp phép cung cấp sự bảo vệ nhất định chống lại các biến thể virus mới vì chúng tạo ra một phản ứng miễn dịch rộng rãi liên quan đến một loạt kháng thể và tế bào.

Vì vậy, những biến đổi hoặc đột biến của virus sẽ không làm cho vắc xin mất hoàn toàn tác dụng. Trong trường hợp bất kỳ loại vắc xin nào được chứng minh là kém hiệu quả hơn đối với

		<p>một hoặc nhiều biến thể, thì có thể thay đổi thành phần của vắc xin để bảo vệ chống lại các biến thể này.</p> <p>Hiện, việc giám sát các đột biến của virus cũng như tác động của các biến thể mới đối với hiệu quả bảo vệ của vắc xin vẫn cần được tiếp tục theo dõi, cập nhật và đánh giá. Đồng thời, dù được tiêm vắc xin thì vẫn cần thực hiện song hành khuyến cáo 5K (Khẩu trang, Khử khuẩn, Khoảng cách, Không tụ tập, Khai báo y tế) của Bộ Y tế.</p>
5	<p>Sau tiêm vắc xin COVID-19 bao lâu cơ thể sẽ tạo miễn dịch? Có phải tiêm 1 mũi là đã an tâm phải không ạ?</p>	<p>Hiện nay, vắc xin là phương pháp phòng bệnh chủ động giúp chúng ta chống lại dịch bệnh. Thông thường, sau khi tiêm mũi 1 ít nhất 14 ngày sau mới bước đầu có tác dụng và mức bảo vệ sau tiêm mũi 1 chỉ đạt ở mức bảo vệ rất thấp. Sau tiêm mũi thứ 2 từ 1 tháng trở ra thì vắc xin mới đạt hiệu quả bảo vệ tối ưu và hiệu quả này cũng chỉ đạt ở mức khoảng 60% - 90% tùy theo loại vắc xin.</p> <p>Vì vậy, người đã được tiêm vắc xin COVID-19, đặc biệt là những người mới chỉ được tiêm 1 mũi vắc xin vẫn rất cần phải thực hiện nghiêm các biện pháp phòng chống dịch khác. Bởi như đã nói ở trên, vắc xin không đem lại sự bảo vệ tức thì.</p> <p>Hai nữa là vắc xin không bảo vệ tuyệt đối, nhất là khả năng bảo vệ trước việc mang mầm bệnh, điều này có nghĩa là một số người đã tiêm vaccine có thể không bị mắc bệnh nhưng vẫn có khả năng trở thành người mang virus và lây bệnh cho người khác.</p> <p>Do đó, các chuyên gia khuyến cáo dù có được tiêm vắc xin, người được tiêm vẫn rất cần thực hiện nghiêm các biện pháp phòng bệnh khác, đặc biệt là thực hiện biện pháp 5K (Khử khuẩn, Khẩu trang, Khai báo y tế, Không tụ tập, Khoảng cách) để bảo vệ bản thân, gia đình, đồng nghiệp và cộng đồng.</p>
6	<p>Sau tiêm vắc xin COVID-19, có nên xét nghiệm kiểm tra kháng thể?</p> <p>tôi đã được tiêm 2 mũi vắc xin phòng COVID-19. Tôi làm xét nghiệm kháng thể sau tiêm vắc xin ở đâu tại TPHCM để kiểm tra tôi có kháng thể COVID-19 chưa? Xin cảm ơn. Xét nghiệm sau khi tiêm xong là bao lâu? Xin cảm ơn.</p>	<p>Thường, xét nghiệm đo nồng độ kháng thể sau tiêm chỉ phục vụ cho mục đích nghiên cứu trong quá trình nghiên cứu vắc-xin. Do vậy, không có cơ sở y tế thực hiện xét nghiệm đo nồng độ kháng thể này theo yêu cầu.</p> <p>Các chuyên gia cho biết, vắc xin không đem lại sự bảo vệ tức thì. Sau tiêm mũi 1 phải ít nhất 14 ngày sau mới bước đầu có tác dụng và mức bảo vệ sau tiêm mũi 1 chỉ đạt ở mức bảo vệ rất thấp. Sau tiêm mũi thứ 2 từ 1 tháng trở ra thì vắc xin mới đạt hiệu quả bảo vệ tối ưu và hiệu quả này cũng chỉ đạt ở mức khoảng 60% - 90% tùy theo loại vắc xin.</p>

		Vắc xin COVID-19 không bảo vệ tuyệt đối, nhất là khả năng bảo vệ cơ thể không mang mầm bệnh. Điều này có nghĩa là khi đã tiêm vắc xin, chúng ta có thể không mắc COVID-19, nhưng vẫn có khả năng trở thành người mang virus và lây bệnh cho người khác. Vì vậy cần tuân thủ 5K.
7	Tiêm vắc xin COVID-19 có ảnh hưởng đến chức năng sinh sản không?	<p>Hiện nay, không có bằng chứng khoa học cho thấy vắc xin COVID-19 có thể ảnh hưởng tới khả năng sinh sản ở cả nam và nữ.</p> <p>Các loại vắc xin phòng COVID-19 không thể can thiệp đến hoạt động của cơ quan sinh sản.</p> <p>Do đó, người được tiêm có thể yên tâm rằng vắc xin COVID-19 không ảnh hưởng đến khả năng sinh sản trong tương lai.</p>
8	Phụ nữ mang thai có nên tiêm ngừa vắc xin COVID-19?	<p>Tổ chức Y tế thế giới (WHO) khuyến cáo sử dụng vắc xin COVID-19 ở phụ nữ mang thai khi lợi ích của việc tiêm chủng cho phụ nữ mang thai lớn hơn nguy cơ tiềm ẩn.</p> <p>Để giúp phụ nữ mang thai đưa ra đánh giá này, cần cung cấp thông tin cho họ về nguy cơ mắc COVID-19 trong thời kỳ mang thai cũng như lợi ích của việc tiêm chủng trong bối cảnh dịch tễ của địa phương, và những hạn chế hiện tại về số liệu an toàn ở phụ nữ mang thai.</p> <p>WHO không khuyến cáo xét nghiệm chẩn đoán mang thai trước khi tiêm chủng. WHO không khuyến cáo trì hoãn việc mang thai hay đình chỉ thai nghén vì lý do tiêm phòng COVID-19.</p>
9	Trong chu kỳ kinh nguyệt, có cần hoãn tiêm ngừa vắc xin COVID-19?	<p>Xét về góc độ khoa học, không có lý do gì để hoãn tiêm phòng nếu bạn đang bị kinh nguyệt. Tất nhiên, ngày đèn đỏ sẽ khiến bạn mệt mỏi hơn bình thường. Song nếu ngày đó trùng với lịch tiêm vắc xin phòng COVID-19, bạn vẫn nên đi tiêm bình thường bạn nhé!</p>
10	Vì sao không được uống rượu, bia sau khi tiêm vắc xin COVID-19?	<p>Vắc xin COVID-19 còn rất mới khi chỉ được nghiên cứu và sản xuất trong thời gian chưa đầy một năm. Do đó, chúng ta vẫn chưa có nghiên cứu về tác động của rượu, bia với vắc xin COVID-19.</p>
	<p>Em đang trong chu kỳ kinh nguyệt mà cơ quan nhân mai có lịch tiêm ngừa COVID-19. Vậy em có được tiêm không hay cần trì hoãn? Em cảm ơn.</p>	
	<p>Tôi vừa được tiêm vắc xin COVID-19 và không có phản ứng bất thường nào. Sau tiêm, tôi có cần</p>	

	<p>kiêng ăn các loại thực phẩm nào hay không, có thể uống rượu, bia hay các đồ uống có cồn không? Xin cảm ơn.</p>	<p>Tuy nhiên, người dân không nên sử dụng các loại đồ uống cồn sau khi tiêm vắc xin. Nguyên nhân là rượu, bia khi uống nhiều có thể gây ức chế miễn dịch.</p> <p>Trong khi đó, mục đích của tiêm vắc xin là giúp cơ thể tạo miễn dịch với mầm bệnh.</p> <p>Các loại vắc xin được sử dụng trên thế giới hiện nay đều được chứng minh có hiệu quả mà không cần các chế độ ăn đặc biệt.</p> <p>Do đó, người dân không cần kiêng loại thực phẩm đặc biệt nào nếu không có tiền sử dị ứng.</p> <p>Dù vậy, một thực đơn ăn uống khoa học cùng chế độ sinh hoạt hợp lý vẫn sẽ hỗ trợ tốt cho nhu cầu của cơ thể trước và sau khi tiêm vắc xin COVID-19.</p> <p>Cụ thể, sau khi tiêm, người dân sẽ được hướng dẫn uống nhiều nước, bổ sung sinh tố và các loại vitamin thiết yếu.</p> <p>Ngoài ra, mọi người cũng nên nghỉ ngơi nhiều nhất có thể, không làm việc quá sức và khuyến khích thực hiện các vận động, sinh hoạt hàng ngày.</p> <p>Bên cạnh đó, để đảm bảo an toàn, người được tiêm cần phối hợp với nhân viên y tế, liên hệ bác sĩ ngay khi các triệu chứng trở nên tệ hơn sau 24 giờ, quá lo lắng về tác dụng phụ hoặc chúng không hết sau vài ngày.</p>
11	<p>Người hút thuốc lá có thuộc trường hợp trì hoãn tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Em 30 tuổi và đang hút thuốc lá, vậy có thuộc trường hợp hoãn tiêm vắc xin ngừa COVID-19 hay không? Và nếu có ngừng việc hút thuốc thì bao lâu mới có thể tiêm vắc xin ạ? Em cảm ơn nhiều.</p>	<p>Theo BHYT, có những đối tượng cần trì hoãn tiêm chủng bao gồm:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Người đang mắc bệnh cấp tính; • Phụ nữ mang thai, phụ nữ đang nuôi con bằng sữa mẹ; • Những người bị suy giảm khả năng đáp ứng miễn dịch, ung thư giai đoạn cuối, xơ gan mất bù; • Người trong vòng 14 ngày trước có điều trị corticoid liều cao hoặc điều trị hóa trị, xạ trị;

		<ul style="list-style-type: none"> • Người trong vòng 90 ngày trước có điều trị immunoglobulin hoặc điều trị huyết tương của người bệnh COVID-19; • Tiêm vaccine khác trong vòng 14 ngày trước; • Người đã mắc COVID-19 trong vòng 6 tháng; • Người bị giảm tiểu cầu hoặc rối loạn đông máu. <p>Như vậy, trường hợp của bạn nếu chỉ có hút thuốc là không có bệnh nền hoặc đang dùng loại thuốc đặc biệt nào thì không cần trì hoãn tiêm chủng.</p>
12	Dị ứng trứng có chích được không? Có phải không nên ăn trứng trước và sau tiêm vắc xin COVID-19?	<p>Không được ăn trứng trước và sau tiêm vắc xin COVID-19 là quan niệm sai lầm. Ăn trứng không ảnh hưởng đến việc tiêm vắc xin, bởi trong vắc xin COVID-19 không có bất cứ thành phần nào liên quan trứng.</p> <p>Vắc xin cúm có mối liên hệ với trứng, vì thành phần được làm từ phôi gà. Mọi người cho rằng virus SARS-CoV-2 này giống với chủng virus cảm cúm. Tuy nhiên, đây là hai loại virus hoàn toàn khác nhau.</p> <p>Vì vậy, trứng không có bất cứ mối liên hệ nào với vắc xin phòng COVID-19. Chúng ta có thể ăn thực phẩm này bình thường, không cần kiêng khi có kế hoạch tiêm vắc xin phòng COVID-19.</p>
13	Dị ứng hải sản, có được tiêm ngừa vắc xin COVID-19?	<p>Theo Hướng dẫn sàng lọc trước tiêm chủng vắc xin phòng COVID-19 của Bộ Y tế, những trường hợp có tiền sử dị ứng nặng (phản vệ từ độ 2 trở lên) do mọi nguyên nhân đều không được chỉ định tiêm vắc xin phòng COVID-19.</p> <p>Trường hợp của bạn có thể tiêm được vắc xin COVID-19 vì dị ứng với hải sản không đồng nghĩa với việc dị ứng với vắc xin COVID-19. Theo nghiên cứu của Mỹ, tần suất phản vệ 5/1 triệu mũi tiêm vắc xin và 80% những người bị phản vệ có tiền sử bị dị ứng.</p> <p>Song bạn cần tiêm ở những cơ sở có khả năng hồi sức cấp cứu, nếu không may xảy ra trường hợp phản vệ sẽ được xử trí kịp thời. Đồng thời, trước khi tiêm cần cung cấp trung thực đầy đủ các thông tin về tiền sử bệnh, thuốc... để được tư vấn cụ thể.</p>

<p>14</p>	<p>Cơ địa dị ứng, có nên tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Em muốn hỏi, nếu đã có bệnh dị ứng và tiền căn gia đình hay dị ứng thì có thể tiêm vắc xin COVID-19 không ạ? Em cảm ơn.</p>	<p>Theo Hướng dẫn sàng lọc trước tiêm chủng vắc xin phòng COVID-19 của Bộ Y tế, những trường hợp có tiền sử dị ứng nặng (phản vệ từ độ 2 trở lên) do mọi nguyên nhân đều không được chỉ định tiêm vắc xin phòng COVID-19.</p> <p>Còn những người có tiền sử bị viêm mũi dị ứng, viêm kết mạc dị ứng hoặc dị ứng nhẹ ngoài da do thuốc, thức ăn, dị ứng môi trường, thời tiết... đều có thể được chỉ định tiêm vắc xin phòng COVID-19 nếu tình trạng bệnh dị ứng cũ đã ổn định.</p> <p>Một số người có thể được chỉ định tiêm vắc xin nhưng cần sự thận trọng đặc biệt, bao gồm: Những người có tiền sử dị ứng tức thì với nhiều loại thuốc, dị ứng vắc xin, hội chứng quá mẫn với aspirin và thuốc chống viêm giảm đau không steroid, tiền sử phản vệ không rõ nguyên nhân hoặc bệnh lý tế bào mast.</p> <p>Ngoài ra, bạn cũng cần biết rằng Polyethylene Glycol (PEG) hay Polysorbate PEG là thành phần liên quan các vắc xin mRNA và vaccine J&J, nếu từng dị ứng các chất này, phải lưu ý và tránh những vắc xin chứa các thành phần này.</p> <p>Phản vệ sau tiêm phòng vắc xin là dạng tai biến không thể dự báo trước, có thể xảy ra ở cả những người không có tiền sử dị ứng. Về bản chất, vắc xin ngừa COVID-19 không phải là thuốc kháng viêm giảm đau non-steroid, do đó người có cơ địa mẫn cảm nhóm thuốc này không phải là đối tượng chống chỉ định với vắc xin. Tuy nhiên, như khuyến cáo, những trường hợp có phản ứng quá mẫn cần thận trọng và cần khám chuyên khoa dị ứng để đánh giá nguy cơ trước khi chỉ định tiêm vaccine.</p> <p>Đối với phản ứng quá mẫn nhanh gây shock phản vệ cần xử trí ngay tại bệnh viện (Epinephrine và các phương tiện chống shock cơ bản). Phản ứng quá mẫn nhanh và dị ứng nặng có thể xảy ra ngay sau chích hay trong vòng 4 tiếng sau chích với các triệu chứng như phát ban, mày đay, phù người, khô khè, khó thở.</p> <p>Vì vậy, để theo dõi và được xử trí tốt nhất nếu có phản ứng xảy ra, tất cả các trường hợp tiêm vắc xin phòng COVID-19 đều cần được theo dõi tại chỗ ít nhất 30 phút sau tiêm. Những người</p>
-----------	---	---

		<p>có tiền sử dị ứng đều cần được theo dõi tại chỗ sau tiêm ít nhất 60 phút. Những trường hợp nghi ngờ dị ứng, cần khám chuyên khoa dị ứng để đánh giá nguy cơ trước khi chỉ định tiêm.</p> <p>Trước thông tin truyền nhau trên mạng, trước khi đi tiêm vắc xin COVID-19 thì uống thuốc dự phòng dị ứng kháng histamin H1, các chuyên gia cho rằng hiện nay việc điều trị dự phòng thuốc kháng histamine H1 trước khi tiêm phòng vaccine COVID-19 không được khuyến cáo. Bởi các thuốc này không ngăn ngừa được dị ứng vắc xin mà còn có thể làm che lấp các triệu chứng ở da và niêm mạc, dẫn đến chậm phát hiện và xử trí dị ứng do vắc xin.</p> <p>Do đó bạn không nên tự ý sử dụng bất kỳ loại thuốc gì trước khi đi tiêm mà cần thành thật khai báo sàng lọc trước tiêm vắc xin để được loại trừ các yếu tố nguy cơ một cách tốt nhất.</p>
15	<p>Sau khi tiêm vắc xin COVID-19, bạn cần kiêng thực phẩm nào?</p> <p>Cho em hỏi, sau khi tiêm vắc xin COVID-19 cần kiêng thực phẩm nào và có thể ăn thực phẩm nào ạ?</p>	<p>Sau khi tiêm vắc xin COVID-19, bạn nên tránh hai loại thực phẩm sau đây:</p> <p>Rượu: Nguyên nhân là rượu có thể ức chế miễn dịch, làm cơ thể mất nước. Uống rượu làm suy giảm khả năng chống nhiễm trùng của cơ thể, tăng nguy cơ biến chứng. Điều này có thể gây khó khăn cho việc phân biệt giữa phản ứng của rượu và phản ứng của vắc xin.</p> <p>Thực phẩm nhiều chất béo bão hòa: Gà rán, xúc xích, Lạp xưởng, khoai tây chiên..., là thức ăn nhanh, chế biến bằng cách chiên, rán, nướng và thường nhiều dầu mỡ. Những thực phẩm này chứa nhiều chất béo bão hòa làm tăng phản ứng viêm trong cơ thể, gây ra những tác hại cho sức khỏe.</p> <p>Sau khi tiêm vắc xin, tùy thuộc vào cơ địa từng người mà sẽ có những tác dụng phụ khác nhau như sốt nhẹ, đau mỏi toàn thân... Triệu chứng có thể nặng hoặc nhẹ tùy vào sức đề kháng, tuy nhiên việc bổ sung thực phẩm có lợi cho sức khỏe để hồi phục cơ thể sau tiêm là vô cùng quan trọng.</p> <p>Trước tiên là bổ sung đủ nước cho cơ thể. Nước giữ vai trò quan trọng trong việc duy trì sức khỏe con người, giúp máu lưu thông tốt, cung cấp đầy đủ oxy đến các tế bào giúp hệ miễn dịch làm việc tốt hơn. Sau khi tiêm vắc xin COVID -19, thường có các dấu hiệu đau sốt, vì thế việc bổ sung nước cho cơ thể lại càng có vai trò quan trọng, đặc biệt là vào những ngày nắng nóng.</p>

		<p>Theo Viện Y học Hoa Kỳ (Institute of Medicine), phụ nữ cần uống đủ 2,7 lít nước mỗi ngày, nam giới cần 3,7 lít. Khoảng 20% nước đến từ thức ăn, lượng nước còn lại cần được bổ sung đều trong ngày và phân bố đều trong 4 thời điểm: Sau khi thức dậy đến giữa buổi sáng, giữa sáng đến trưa, giờ ăn trưa đến giữa buổi chiều, giữa chiều đến giờ ăn tối.</p> <p>Ngoài ra, nên bổ sung thực phẩm giàu vitamin A. Đây là loại vitamin có vai trò trong bảo vệ sự toàn vẹn của da, niêm mạc đường tiêu hóa, hô hấp là những hàng rào đầu tiên ngăn cản mầm bệnh. Thực phẩm giàu vitamin A: Gấc, khoai lang, bí đỏ, cà rốt, ớt chuông, rau bina, xoài, bông cải xanh, dầu gan cá...</p> <p>Bổ sung thực phẩm giàu vitamin C, E, D cũng rất có lợi cho những người sau tiêm vắc xin COVID-19. Vitamin C và vitamin E có tác dụng như những chất chống oxy hóa mạnh, có tác dụng bảo vệ sự nguyên vẹn của tế bào, làm tăng sức đề kháng cho cơ thể. Trong khi đó, vitamin D có vai trò quan trọng đối với hệ miễn dịch, thiếu hụt vitamin D có thể dẫn đến rối loạn miễn dịch của cơ thể.</p> <p>Vitamin C có nhiều trong hoa quả tươi và rau xanh. Vitamin E có nhiều trong các thực phẩm như đậu tương, giá đỗ, vừng lạc, mầm lúa mạch, dầu hướng dương, dầu ô-liu và các loại rau có lá màu xanh đậm. Nguồn thực phẩm giàu vitamin D: Cá, trứng, sữa...</p> <p>Bạn cần lưu ý, sau khi tiêm, nếu thấy các dấu hiệu mệt mỏi, chán ăn, sốt, sưng đau thì nên ăn nhiều thức ăn mềm, dễ tiêu có trong các loại cháo và súp. Có thể chia làm nhiều bữa ăn nhỏ trong ngày. Trong trường hợp sốt cao, đau nhiều thì nên uống thuốc hạ sốt, giảm đau sẽ giảm được cảm giác khó chịu trong người.</p> <p>Khi ăn thì nên chọn thực phẩm tươi sống. Tránh dùng thịt gia cầm và gia súc bị chết do nhiễm bệnh vì có thể ảnh hưởng đến sức khỏe. Khi chế biến, tốt nhất là thực hiện quy tắc phòng bệnh “ăn chín uống sôi”.</p>
16	<p>Tuổi tác có ảnh hưởng gì đến việc tiêm ngừa vắc xin COVID-19?</p> <p>Xin hỏi tuổi tác có ảnh hưởng gì đến việc tiêm vắc xin COVID-19 không ạ, vì em thấy hiện giờ</p>	<p>Vắc xin được nghiên cứu sản xuất dựa vào các nghiên cứu lâm sàng trên người đa số là từ 16-65 tuổi. Do vậy các chỉ định tập trung vào độ tuổi này. Vấn đề tuổi tác và tiêm chủng đã và đang bàn luận nhiều.</p>

<p>vắc xin chỉ tiêm cho người lớn, còn trẻ em thì chưa thấy nhắc đến. Em cảm ơn ạ.</p>	<p>Một số chỉ định hiện nay ở hai nhóm trên 65 và dưới 16 tuổi - hai nhóm chưa có nhiều số liệu trong các nghiên cứu. Cụ thể:</p> <p>65 tuổi trở lên:</p> <p>Cơ quan CDC Hoa Kỳ trước đây đã khuyến cáo rằng nên tiêm vắc xin COVID-19 cho người trên 65 tuổi với lý do là nguy cơ bị bệnh nặng gia tăng theo tuổi và người lớn tuổi có nguy cơ cao nhất. Gần đây số liệu trên thực địa cho thấy rằng những người trên 65 tuổi với một liều tiêm, giảm nguy cơ nhập viện do COVID-19 xuống thấp với mức độ giảm thiểu là 64% (không phải là dưới 64%) so với những người chưa tiêm. Đây là số liệu thực tế đầu tiên củng cố kết luận trong các nghiên cứu lâm sàng về tác dụng ngăn ngừa bệnh cho người trên 65 tuổi.</p> <p>Ở châu Âu ban đầu cũng có khuyến cáo như vậy với vắc xin AstraZeneca nhưng sau đó các nước như Đức, Thụy Điển đã lại xem xét lại chỉ định này với lý do chưa có nhiều số liệu ở nhóm tuổi trên 65. Sau nhiều ngày bàn cãi cuối cùng giới chức y tế Đức, Thụy Điển cũng chấp nhận khuyến cáo tiêm AZ cho người trên 65 tuổi như độ tuổi 16-65. Người ta nói rằng dấu sao độ tuổi này cũng hưởng được ít nhiều lợi thế khi đối diện với virus và không có lý do gì làm gia tăng nguy cơ.</p> <p>Trẻ từ 12-16 tuổi</p> <p>Tuy trẻ em mắc COVID-19 thường nhẹ hơn người lớn nhưng có một số trẻ vẫn mắc bệnh nặng với các biến chứng hay có triệu chứng kéo dài làm ảnh hưởng đến sức khỏe và sự phát triển của chúng.</p> <p>Cũng như người lớn trẻ em khi nhiễm virus cũng lây truyền qua cho người khác như gia đình và bạn bè nên tiêm chủng cho trẻ có thể giảm nguy cơ này. Ngoài ra có lý do khác là, việc tiêm chủng này sẽ giúp bảo vệ cộng đồng. Nhiều người nhiễm thì sẽ có nguy cơ virus sẽ gia tăng đột biến và xuất hiện những biến thể nguy hiểm hơn.</p> <p>Tuy trong những ngày gần đây, US-CDC đang tích cực điều tra về các báo cáo có tỷ lệ viêm cơ tim gia tăng trên trẻ tiêm vắc xin mRNA. Song, các chuyên gia tiên đoán rằng với tỷ lệ rất thấp việc tiêm chủng vẫn có lợi ích vượt trội hơn. Cho đến nay hơn 2 triệu trẻ từ 12-17 tuổi đã tiêm</p>
--	--

		<p>liều 1 vắc xin Pfizer. Những báo cáo mới nhất cho thấy biến chứng viêm cơ tim (myocarditis) và viêm màng ngoài tim (pericarditis) xảy ra khoảng 4 ngày sau liều thứ hai với các triệu chứng đau ngực, ST thay đổi và chẩn đoán dựa trên MRI... Hầu hết các trẻ đều hồi phục sau điều trị với thuốc chống viêm. Nên nhớ rằng bản thân virus SARS-CoV-2 cũng có gây biến chứng tim và có thể tử vong.</p> <p>Vì vậy, có thể khi các trường học mở cửa lại sẽ yêu cầu học sinh tiêm chủng để giảm bớt nguy cơ bệnh tật như trước đây đối với các bệnh bạch hầu, ho gà, uốn ván, bại liệt, sởi...</p>
<p>IV. TÌM HIỂU VỀ CÁC LOẠI VACCINE COVID-19</p>		
<p>1</p>	<p>Sự khác biệt về các loại vắc xin phòng COVID-19 được phê duyệt tại Việt Nam?</p>	<p>Vắc xin giúp bảo vệ cơ thể trước dịch bệnh COVID-19, giảm nguy cơ bệnh nặng hoặc tử vong khi mắc bệnh. Từ đầu năm 2021 đến nay, Bộ Y tế đã phê duyệt có điều kiện 5 loại vắc xin cho nhu cầu cấp bách trong phòng, chống dịch bệnh COVID-19 tại Việt Nam. Cụ thể:</p> <p>1. Các loại vắc xin COVID-19</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vắc xin mRNA: Moderna, Pfizer/ BioNTech - Vắc xin vector virus (véc tơ vi rút): AstraZeneza, Sputnik V - Vắc xin "nguyên virus": Sinopharm <p>2. Vắc xin hoạt động như thế nào?</p> <p>Virus Corona gây ra bệnh COVID-19, cấu trúc gồm 4 proteins, trong đó có những protein S trên bề mặt virus tạo thành hình dạng giống một chiếc vương miện, nên được đặt tên là "Corona". Những protein S này còn là mục tiêu lý tưởng để tạo ra vắc xin ngừa COVID-19.</p> <p>Vắc xin dạy tế bào của chúng ta cách tạo ra bản sao của protein S, từ đó kích hoạt hệ thống miễn dịch để tạo ra kháng thể chống lại virus. Điều này giúp chúng ta không bị nhiễm bệnh nếu sau này tiếp xúc với chúng.</p>

3. Triệu chứng thường gặp

Khi cơ thể đáp ứng với vắc xin, chúng ta có thể bị sốt nhẹ, đau đầu hay ớn lạnh. Điều này hoàn toàn bình thường và cho thấy vắc xin đang hoạt động.

4. Vắc xin mRNA: Moderna, Pfizer/ BioNTech

mRNA là gì? Viết tắt của Messenger RNA, còn được gọi là RNA thông tin, là vật chất di truyền giúp cơ thể tạo ra protein.

Vắc xin mRNA được đưa vào cơ thể chúng ta bằng cách nào? Vắc xin mRNA được bao bọc trong một lớp vỏ để dễ dàng đưa vào cơ thể chúng ta và giữ chúng không bị phá vỡ.

5. Vắc xin vector virus: AstraZeneca, Sputnik V

Vắc xin vét tơ virus dùng một một virus khác virus Corona, virus này không thể gây bệnh, nhưng nó giúp chuyển tải kháng nguyên của virus Corona vào cơ thể chúng ta. Cả hai loại vắc xin trên đều không chứa virus Corona nên không thể gây bệnh và không làm thay đổi DNA của chúng ta.

6. Vắc xin "nguyên virus" Sinopharm

Vắc xin "nguyên virus" dùng virus Corona "làm bị chết" (virus bất hoạt) để chúng không thể gây bệnh cho chúng ta. Khi vào cơ thể, chúng giúp tạo ra protein S bằng một số phản ứng với các tế bào miễn dịch. Phương pháp này đã từng được áp dụng trên các vắc xin phòng ngừa bệnh dại, bại liệt hay viêm gan A trước đây.

Vắc xin "nguyên virus" có chứa virus Corona đã "bị làm chết" nên không thể gây bệnh và không làm thay đổi DNA của chúng ta.

Tuy nhiên, dù đã được tiêm vắc xin, chúng ta hãy tiếp tục thực hiện các biện pháp phòng ngừa để bảo vệ bản thân và gia đình bạn nhé.

<p>2</p>	<p>Trẻ em có được tiêm ngừa vắc xin COVID-19 của Pfizer?</p> <p>Tôi thấy vắc xin COVID-19 của AstraZeneca không tiêm được cho trẻ em, vậy của Pfizer có được không ạ? Xin cảm ơn.</p>	<p>Theo Tổ chức Y tế thế giới (WHO), với những cá nhân có tiền sử dị ứng nặng với bất cứ thành phần nào của vắc xin không nên dùng loại vắc xin BioNTech của Pfizer.</p> <p>Hiện tại, không có số liệu về hiệu lực hay an toàn của vắc xin BioNTech ở trẻ dưới 12 tuổi. Vì vậy, cho tới khi có số liệu này, trẻ dưới 12 tuổi không nên được tiêm chủng thường quy loại vắc xin này.</p> <p>Đối với trẻ vị thành niên, thử nghiệm giai đoạn 3 ở trẻ 12 - 15 tuổi cho thấy vắc xin có hiệu lực cao và an toàn ở nhóm tuổi này, do đó đã mở rộng chỉ định độ tuổi trước đây từ 16 tuổi trở lên thành từ 12 tuổi trở lên.</p> <p>Bằng chứng cho thấy trẻ vị thành niên, đặc biệt là nhóm lớn tuổi hơn, cũng có nguy cơ làm lây nhiễm SARS-CoV-2 như người trưởng thành. Trẻ từ 12 đến 15 tuổi mắc các bệnh đi kèm khiến trẻ có nguy cơ cao hơn đáng kể mắc COVID-19 nặng, cùng với các nhóm nguy cơ cao khác, có thể cần được tiêm chủng. Vì vậy, WHO khuyến cáo các nước cần cân nhắc việc sử dụng vắc xin ở trẻ 12 - 15 tuổi chỉ khi đạt được tỷ lệ cao tiêm chủng vắc xin đủ 2 liều ở các nhóm ưu tiên cao theo Lộ trình Ưu tiên của WHO.</p>
<p>3</p>	<p>Người mắc bệnh nền có được tiêm vắc xin COVID-19 của Pfizer?</p> <p>Cho tôi hỏi, nếu có bệnh nền nhưng đã điều trị ổn định thì có được tiêm ngừa vắc xin COVID-19 của Pfizer? Xin cảm ơn. (Trần Hồng Phước - TPHCM)</p>	<p>Nhóm Chuyên gia Tư vấn Chiến lược về Tiêm chủng (SAGE) của Tổ chức Y tế thế giới (WHO) đã ra khuyến nghị chính sách về triển khai diện rộng vắc xin COVID-19 đầu tiên được phê duyệt cho sử dụng khẩn cấp - vắc xin COVID-19 của công ty Pfizer - BioNTech.</p> <p>Theo SAGE, vắc xin COVID-19 mRNA của Pfizer-BioNTech an toàn và hiệu quả. Ưu tiên tiêm chủng cho nhân viên y tế có nguy cơ phơi nhiễm cao trước, sau đó là người cao tuổi trước khi tiêm đại trà cho các đối tượng còn lại.</p> <p>Ngoài ra, vắc xin của Pfizer, cho thấy an toàn và hiệu quả ở những người có nhiều bệnh lý nền (bao gồm tăng huyết áp, đái tháo đường, hen phế quản, bệnh phổi, gan hoặc thận cũng như các bệnh truyền nhiễm mạn tính đã ổn định và được kiểm soát) liên quan tới việc tăng nguy cơ mắc bệnh nặng.</p> <p>Hiện nay vẫn cần có thêm các nghiên cứu về tác động trên những người bị suy giảm miễn dịch. Vì vậy, khuyến cáo tạm thời là những người bị suy giảm miễn dịch - những người thuộc nhóm</p>

		<p>được khuyến cáo tiêm chủng - có thể được tiêm chủng sau khi được cung cấp thông tin và tư vấn.</p> <p>Những người đang sống chung với HIV có nguy cơ cao hơn mắc bệnh COVID-19 nặng. Hiện tại có ít số liệu an toàn trên những người nhiễm HIV ổn định trong các thử nghiệm lâm sàng. Người nhiễm HIV dương tính được tiêm chủng vắc xin cần được cung cấp thông tin, và khi có thể, được tư vấn về số liệu hiện có.</p> <p>Có thể tiêm chủng vắc xin cho người đã từng mắc COVID-19. Tuy nhiên, do nguồn cung vắc xin hạn chế nên những người này có thể hoãn tiêm phòng COVID-19 khoảng 6 tháng kể từ thời gian bị nhiễm vi rút SARS-CoV-2.</p> <p>Hiệu quả vắc xin được đánh giá là tương tự trên đối tượng phụ nữ đang trong thời kỳ cho con bú như với người trưởng thành khác. Vì vậy, WHO không khuyến cáo dừng cho con bú sữa mẹ vì lý do tiêm phòng COVID-19.</p>
4	<p>Phản ứng sau tiêm vắc xin COVID-19 của Pfizer khác thế nào so với vắc xin AstraZeneca?</p>	<p>Vắc xin COVID-19 COMIRNATY (Pfizer - BioNTech) được Bộ Y tế phê duyệt có điều kiện vắc xin cho nhu cầu cấp bách trong phòng, chống dịch bệnh COVID-19. Vắc xin hiện được chỉ định cho người từ 18 tuổi trở lên. Trong thời gian sắp tới, độ tuổi được chỉ định tiêm sẽ được cập nhật theo nguồn lực vắc xin của Việt Nam.</p> <p>Đối với vắc xin của Pfizer, dựa trên những nghiên cứu cho thấy phản ứng bất lợi thường gặp nhất ở trẻ vị thành niên từ 12 đến 15 tuổi là đau tại vị trí tiêm (> 90%), kiệt sức và đau đầu (> 70%), đau cơ và ớn lạnh (> 40%), đau khớp và sốt (> 20%).</p> <p>Các phản ứng bất lợi ở những người tham gia thử nghiệm từ 16 tuổi trở lên là đau tại vị trí tiêm (>80%), kiệt sức (> 60%), đau đầu (> 50%), đau cơ và ớn lạnh (> 30%), đau khớp (> 20%), sốt và thường có cường độ nhẹ hoặc vừa và khỏi trong vòng một vài ngày sau khi tiêm vắc xin.</p> <p>Các phản ứng ít gặp bao gồm: nổi hạch, các phản ứng quá mẫn (phát ban, ngứa, ban, mề đay, phù mạch, mất ngủ, đau chi, khó chịu, ngứa tại vị trí tiêm).</p>

		So với vắc xin AstraZeneca thì các phản ứng đau tại chỗ và mệt mỏi sau tiêm vắc xin Pfizer nhiều hơn. Tuy nhiên các triệu chứng như sốt và rối loạn tiêu hóa sau tiêm thì vắc xin AstraZeneca lại nhiều hơn vắc xin Pfizer.
5	Phản ứng sau tiêm của vắc xin Moderna có gì khác so với vắc xin khác không?	<p>Vắc xin Moderna là vắc xin RNA thông tin (mRNA), tương tự như vắc xin Pfizer. Theo các nghiên cứu thử nghiệm lâm sàng, tỉ lệ các phản ứng bất lợi sau tiêm của Moderna cho người từ 18 tuổi trở lên cao hơn khoảng 10% so với vắc xin Pfizer.</p> <p>Trong đó, đau tại chỗ tiêm (92%), mệt mỏi (70%), nhức đầu (64,7%), đau cơ (61,5%), đau khớp (46,4%), ớn lạnh (45,4%), buồn nôn/nôn (23%), sưng/đau ở nách (19,8%), sốt (15,5%), sưng tại chỗ tiêm (14,7%), và ban đỏ tại chỗ tiêm (10%). Hầu hết các phản ứng bất lợi sẽ giảm dần và mất đi trong vòng một vài ngày sau khi tiêm vắc xin.</p> <p>Các phản ứng bất lợi nặng như phản ứng phản vệ, viêm cơ tim, huyết khối giảm cầu nhưng rất hiếm gặp.</p>
6	Người đã tiêm đủ 2 mũi vắc xin AstraZeneca có cần tiêm thêm 1 mũi vắc xin Moderna không?	<p>Hiện tại Tổ chức Y tế thế giới (WHO) và Bộ Y tế Việt Nam chưa có khuyến cáo về việc bổ sung 1 liều tiêm nhắc sau 2 liều vắc xin AstraZeneca. Người tiêm đủ 2 liều vắc xin AstraZeneca thường có triệu chứng nhẹ nếu nhiễm bệnh COVID-19 và không trường hợp nào mắc bệnh nặng cần nhập viện.</p> <p>Thực tế những trường hợp bệnh nặng nhập viện và tử vong do COVID-19 đều là những người chưa được tiêm vắc xin.</p> <p>Trong nỗ lực đẩy nhanh chiến dịch tiêm chủng vắc xin ngừa COVID-19 và trong bối cảnh nguồn lực vắc xin còn nhiều hạn chế trên thế giới, hiện nay vắc xin chỉ được chỉ định tiêm 2 liều.</p>
7	Lịch tiêm vắc xin Moderna?	<p>- Đối tượng: từ 18 tuổi trở lên</p> <p>Liều lượng, đường tiêm: 0,5ml, tiêm bắp</p> <p>Lịch tiêm: 2 mũi, khoảng cách 1 tháng (28 ngày)</p>

		Nếu mũi 2 được tiêm cách mũi 1 ít hơn 28 ngày, không cần tiêm lại mũi 2 đó. Nếu hoãn tiêm so với lịch tiêm chủng nên tiêm càng sớm càng tốt sau đó. Hiện tại, nhà sản xuất khuyến cáo mỗi đối tượng tiêm tối đa 2 mũi.
8	Ai không nên tiêm vắc xin ngừa COVID-19 Moderna?	<p>Những người có tiền sử dị ứng nặng với bất cứ thành phần nào của vắc xin không nên dùng loại vắc xin Moderna hay vắc xin mRNA khác.</p> <p>Không dùng vắc xin Moderna ở những người dưới 18 tuổi do chưa có kết quả từ các nghiên cứu thêm. Cần thận trọng khi chỉ định tiêm chủng cho người có tiền sử viêm cơ tim hoặc viêm màng ngoài tim.</p>
9	Người có bệnh mãn tính (như rối loạn đông máu, tăng huyết áp, thoái hóa khớp...) có thể tiêm vắc xin Moderna không?	<p>Tương tự các loại vắc xin COVID-19 khác, khi tiêm vắc xin Moderna, những người có bệnh lý nền, bệnh mạn tính đã điều trị ổn định phải được khám sàng lọc kỹ và cần được tiêm chủng tại bệnh viện, hoặc cơ sở y tế có đủ năng lực hồi sức cấp cứu ban đầu.</p> <p>Không được tự ý ngừng thuốc đang điều trị vì lý do tiêm vắc xin COVID-19. Ngày đi tiêm, cần đem toa thuốc và bệnh án đang điều trị để được bác sĩ tư vấn cụ thể.</p>
10	Người đã tiêm 1 mũi vắc xin AstraZeneca có nên tiêm mũi 2 là vắc xin Moderna?	<p>WHO khuyến cáo không nên trộn và kết hợp vắc xin COVID-19 từ các nhà sản xuất khác nhau, tốt nhất là nên tiêm cùng một loại vắc xin. Hiện tại, WHO và Bộ Y tế Việt Nam chỉ chấp thuận vắc xin Pfizer có thể được sử dụng như liều thứ hai sau liều ban đầu của vắc xin AstraZeneca, nếu vắc xin AstraZeneca không có sẵn.</p> <p>Một thử nghiệm lâm sàng do Đại học Oxford ở Anh đang tiến hành, nghiên cứu hiệu quả việc pha trộn tiêm ngừa giữa vắc xin AstraZeneca với vắc xin Pfizer, vắc xin Moderna và vắc xin Novavax.</p>
11	Tiêm vắc xin COVID-19 mũi 1 AstraZeneca, mũi 2 Pfizer được không?	<p>Theo Liên minh Toàn cầu về Vaccine và Tiêm chủng (GAVI), Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) đang xem xét đồng thuận về việc chuyển đổi giữa các loại vắc xin khác nhau, trong một liệu trình tiêm chủng vắc xin COVID-19. Đó không chỉ là sử dụng vắc xin của hai hãng khác nhau sản xuất, mà còn là phối hợp hai cách kích hoạt phản ứng miễn dịch khác nhau, do công nghệ bào chế vắc xin khác nhau. Từ đó có thể đạt hiệu lực bảo vệ tốt hơn, đồng thời tăng khả năng chống lại các biến thể của virus.</p> <p>Đến tháng 6/2021, các nghiên cứu và khuyến nghị từ Ủy ban Tiêm chủng Quốc gia của Canada và một số quốc gia châu Âu (Tây Ban Nha, Đức, Anh...), cho rằng những người đã tiêm vắc</p>

		<p>xin AstraZeneca liều đầu tiên có thể tiêm vắc xin được sản xuất theo công nghệ mRNA (Pfizer, Moderna) cho liều thứ hai, trừ khi có chống chỉ định.</p> <p>Khoảng cách thời gian tối thiểu giữa hai liều tiêm AstraZeneca và Pfizer có thể là 4 tuần hoặc 8-12 tuần, tùy theo nghiên cứu. Tuy nhiên, theo các nghiên cứu phối hợp tiêm giữa hai loại vắc xin COVID-19, khoảng thời gian giữa hai liều tiêm càng cách xa nhau (8-12 tuần) dường như sẽ giảm được các phản ứng phụ thường gặp sau tiêm chủng nhiều hơn khoảng thời gian ngắn (4 tuần).</p>
<p>V. VACCINE VỚI NGƯỜI BỆNH NỀN</p>		
<p>1</p>	<p>Người cao tuổi có nên tiêm ngừa vắc xin COVID-19 không?</p> <p>Xin hỏi bác sĩ mẹ tôi 67 tuổi có nên tiêm ngừa vắc xin COVID-19 không ạ? Xin cảm ơn!</p>	<p>Người cao tuổi, người mắc bệnh nền như tim mạch, hô hấp, tiểu đường, ung thư... là những nhóm người có nguy cơ cao mắc bệnh nặng và tử vong nếu bị mắc COVID-19.</p> <p>Do đó, theo Bộ Y tế, người trên 65 tuổi và không có các chống chỉ định tiêm chủng (phản ứng phản vệ độ 2 trở lên với bất kỳ dị nguyên nào hoặc có bất kỳ chống chỉ định nào được nhà sản xuất công bố) là nhóm đối tượng được ưu tiên tiêm ngừa COVID-19.</p> <p>Tuy nhiên, việc tiêm chủng trên người cao tuổi cần thận trọng và tiến hành tại bệnh viện hoặc cơ sở y tế có khả năng hồi sức cấp cứu ban đầu.</p>
<p>2</p>	<p>Người bị hở van tim có chích được vắc xin COVID-19 không?</p> <p>Xin hỏi tôi có nên chích ngừa vắc xin COVID-19 khi đang uống thuốc hở van tim không? Mong nhận phản hồi sớm.</p>	<p>Việc tiêm ngừa vắc xin ngừa COVID-19 là cần thiết cho mọi đối tượng, đây là cách tốt nhất để bảo vệ cho bản thân mình và cho cả cộng đồng.</p> <p>Tất nhiên, việc bạn có bệnh lý nền thì nguy cơ gặp các tác dụng phụ của vắc xin ngừa COVID-19 có thể sẽ cao hơn so với người không có bệnh lý nền.</p> <p>Tuy nhiên, cũng chính vì bạn có bệnh lý nền thì khi mà bạn chẳng may nhiễm virus gây bệnh COVID-19, nguy cơ bệnh của bạn diễn tiến xấu hơn, nghiêm trọng hơn so với người khác cũng có thể xảy ra.</p> <p>Do đó, vắc xin ngừa COVID-19 được khuyến dùng và có thể tiêm cho hầu hết những người có bệnh nền.</p>

		Nhưng mà, những đối tượng này sẽ được tổ chức tiêm ngừa và theo dõi tại bệnh viện chứ không phải trạm tiêm chủng lưu động ngoài cộng đồng.
3	<p>Sau tiêm vắc xin COVID-19, có nên uống thuốc điều trị dạ dày?</p> <p>Xin chào bác sĩ, tôi mới tiêm ngừa vắc xin COVID-19. Vậy có nên uống thuốc trị dạ dày không? Cảm ơn bác sĩ.</p>	<p>Sau khi tiêm ngừa vắc xin phòng bệnh COVID-19, bạn vẫn duy trì thuốc uống trị bệnh dạ dày như bình thường.</p> <p>Việc này không ảnh hưởng đến hiệu quả của vắc xin cũng như không làm tăng nguy cơ xảy ra tác dụng phụ của vắc xin nếu có.</p>
4	<p>Người bị viêm gan B cần kiểm tra gì để đủ điều kiện tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Bác sĩ ơi, em bị Viêm gan B, giờ muốn chích vắc xin COVID-19 thì kiểm tra kết quả nào của gan để biết đủ điều kiện tiêm hay không ạ? Xin cảm ơn.</p>	<p>Người nhiễm siêu vi B mạn có thể chung sống hoà bình với bệnh trong nhiều năm mà không có bất thường nào và không cần điều trị đặc hiệu trong trường hợp này.</p> <p>Nếu các lần thăm khám định kỳ mỗi 3-6 tháng có men gan bình thường bạn có thể tiêm ngừa COVID-19 không có chống chỉ định.</p>
5	<p>Đang điều trị viêm gan B, chỉ số men gan bình thường, có được tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Tôi bị viêm gan B đang điều trị thuốc lamivudin và tenofovir. Lần khám gần nhất các chỉ số men gan bình thường, định lượng virus dưới ngưỡng phát hiện. Vậy xin hỏi bác sĩ, tôi tiêm vắc xin COVID-19 được không? Xin cảm ơn.</p>	<p>Theo khuyến cáo hiện tại, có những đối tượng cần trì hoãn tiêm chủng bao gồm:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Người đang mắc bệnh cấp tính; - Phụ nữ mang thai, phụ nữ đang nuôi con bằng sữa mẹ; - Những người bị suy giảm khả năng đáp ứng miễn dịch, ung thư giai đoạn cuối, xơ gan mất bù; - Người trong vòng 14 ngày trước có điều trị corticoid liều cao hoặc điều trị hóa trị, xạ trị; - Người trong vòng 90 ngày trước có điều trị immunoglobulin hoặc điều trị huyết tương của người bệnh COVID-19; - Tiêm vaccine khác trong vòng 14 ngày trước; - Người đã mắc COVID-19 trong vòng 6 tháng;

		<p>- Người bị giảm tiểu cầu hoặc rối loạn đông máu.</p> <p>Như vậy, trường hợp của bạn không nằm trong các điều kiện trì hoãn tiêm chủng, bạn nên sắp xếp tiêm ngừa sớm và đầy đủ.</p> <p>Vắc xin là một trong những biện pháp chủ động để phòng các bệnh, các vắc xin phòng COVID-19 hiện nay có hiệu quả bảo vệ từ trên 60 đến trên 90%.</p> <p>Vắc xin phòng COVID-19 ngoài tác dụng giảm số người nhiễm virus, giảm số trường hợp bị biến chứng do mắc bệnh và giảm số phải nhập viện điều trị và tử vong.</p>
6	<p>Uống thuốc tim mạch và cao huyết áp khi tiêm vắc xin COVID-19 được không?</p> <p>Sau 7 năm điều trị cao huyết áp, tôi phải uống thuốc 2 lần/ngày. Bác sĩ chẩn đoán tôi mắc bệnh cao huyết áp vô căn. Khi tôi uống thuốc thì huyết áp của tôi là 13/8 vào buổi sáng, buổi chiều.</p> <p>Như vậy khi đi tiêm vắc xin COVID-19, thời điểm trước khi khám sàng lọc tôi uống thuốc cao huyết áp và tim mạch có được hay không? Xin cảm ơn.</p>	<p>Huyết áp hiện tại của bạn đang rất ổn định, đạt mục tiêu điều trị và cũng không quá thấp.</p> <p>Bạn có thể yên tâm tiếp tục uống thuốc theo toa hiện tại của bác sĩ tim mạch.</p> <p>Khi bạn tiêm vắc xin, dù là vắc xin gì, kể cả vắc xin COVID-19, bạn vẫn duy trì việc uống thuốc cao huyết áp và tim mạch như thường ngày, vẫn ăn uống bình thường.</p> <p>Chú ý không uống bia rượu, nhớ uống nhiều nước và bổ sung thêm vitamin C qua thực phẩm hay được phẩm bổ sung trong tuần chích ngừa vắc xin COVID-19.</p>
7	<p>Vì sao người uống thuốc chống đông máu không được chích vắc xin COVID-19?</p> <p>Nghe bác sĩ nói đang uống thuốc chống đông máu không được chích vắc xin COVID-19 phải không? Nhưng tôi đã chích mũi đầu tiên rồi (vắc xin Moderna). Mong bác sĩ giải thích thêm. Xin cảm ơn.</p>	<p>Vắc xin COVID-19 là một biện pháp phòng ngừa với mục đích tối hậu là giảm nguy cơ bệnh nặng khi bị nhiễm, đặc biệt ở những đối tượng có bệnh nền như tim mạch, hô hấp, đái tháo đường, ung bướu,...</p> <p>Vắc xin được chủng ngừa bằng cách tiêm bắp (tiêm trong cơ), do đó, đặt ra mối quan tâm về "đang dùng thuốc kháng đông thì có tiêm vắc xin được không, nếu được thì cần lưu ý gì".</p> <p>Chúng tôi xin trả lời như sau, theo khuyến cáo của Hiệp hội Huyết học Anh:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Bệnh nhân đang điều trị kháng đông với warfarin (INR mục tiêu 2.0 - 3.0) có thể tiêm bắp miễn là INR gần đây nhất dưới 3,0. Không cần kiểm tra INR thêm trước khi tiêm chủng. • Bệnh nhân đang điều trị duy trì bằng thuốc chống đông máu đường uống trực tiếp hoặc heparin trọng lượng phân tử thấp liều điều trị hoặc fondaparinux có thể trì hoãn liều thuốc trong ngày tiêm chủng để dùng sau khi tiêm bắp vaccine xong, nhưng không được bỏ một liều thuốc nào. • Bệnh nhân đang điều trị bằng liệu pháp kháng kết tập tiểu cầu đơn (ví dụ, aspirin hoặc clopidogrel) có thể tiếp tục dùng những thuốc này mà không cần điều chỉnh. • Bệnh nhân được điều trị chống đông như Warfarin với INR mục tiêu > 3.0 hoặc liệu pháp tiểu cầu kép, cần tham khảo thêm ý kiến của Bác sỹ điều trị trước khi quyết định tiêm vaccine. <p>Do đó, nếu tái khám bệnh nền thấy tình trạng đông máu ổn định thì việc tiêm vắc xin không có chống chỉ định bạn nhé!</p>
8	<p>Đang sử dụng thuốc kháng tập kết tiểu cầu, thuốc hạ áp, tiêm vắc xin COVID-19 được không?</p> <p>Xin bác sĩ vui lòng tư vấn cho tôi vấn đề tiêm vắc xin phòng COVID-19. Tôi có bệnh nền như sau: mổ CABG 4/2017, tăng huyết áp 1, hiện tại ổn định, kiểm soát tốt huyết áp, không đau ngực, không suy thận, suy tim (EF 68%), siêu âm tim, và các chỉ số xét nghiệm gần đây bình thường (Cn Gan, đông máu...)</p> <p>Tôi vẫn tiếp tục dùng kháng kết tập tiểu cầu Aspirin⁸¹ và thuốc hạ áp. Tham khảo chỉ định và tác dụng phụ của vắc xin tôi thấy có ghi nhận cần thận trọng với đối tượng đang sử dụng thuốc kháng đông.</p>	<p>Người có bệnh mạn tính bao gồm bệnh tim mạch thuộc nhóm đối tượng ưu tiên chích vắc xin COVID-19.</p> <p>Nếu các bệnh nền của bác đang được điều trị ổn định, có thể chích vắc xin nếu như không có chống chỉ định theo hướng dẫn của Bộ y tế Việt Nam (bao gồm phản ứng phản vệ độ 2 trở lên với bất kỳ dị nguyên nào hoặc người có bệnh nền nặng, bệnh mạn tính chưa được điều trị ổn định; người mất tri giác, mất năng lực hành vi; người có bệnh mạn tính có phát hiện thấy bất thường sinh hiệu).</p> <p>Tình trạng của bác đang dùng thuốc chống đông (warfarin, rivaroxaban, dabigatran, apixaban) cũng như kháng kết tập tiểu cầu (aspirin, clopidogrel) không phải là chống chỉ định của tiêm vắc xin và có thể tiếp tục dùng những thuốc này mà không cần điều chỉnh.</p> <p>Khi tiêm vắc xin, bác nên thông báo cho nhân viên y tế để có cách tiêm an toàn, hạn chế biến chứng chảy máu bác nhé!</p>

	Vậy xin bác sĩ cho lời khuyên có nên tiêm ngừa không và nếu có thì cần ngưng sử dụng Aspirin không và ngưng trước tiêm bao lâu? Xin chúc sức khỏe và chân thành cảm ơn.	
9	Người bệnh thận mạn nên tiêm vắc xin COVID-19 loại nào? Nếu tôi mắc bệnh thận mạn, tôi có nên tiêm vắc xin ngừa COVID-19 hay không? Tôi thấy những trường hợp bệnh chuyển nặng hoặc tử vong phần lớn đều có bệnh nền, trong đó như đợt dịch vừa rồi tại Đà Nẵng có nhiều người bệnh thận nên rất lo lắng. Xin cảm ơn.	Những người bị suy giảm miễn dịch, không nên chích vắc xin sống làm giảm độc lực. Tốt nhất nên chích loại vắc xin chứa mRNA. Các vắc xin này có thể giúp cơ thể nhận ra và chống lại virus, nên bạn sẽ ít khả năng mắc bệnh hơn. Hoặc nếu có nhiễm virus sẽ ít bị bệnh nặng hơn và tỉ lệ nhập viện hoặc tỉ lệ tử vong thấp hơn, hồi phục sớm hơn. CDC khuyến cáo người mắc bệnh thận mạn là đối tượng ưu tiên chích ngừa COVID-19. Tóm lại, người bệnh thận mạn vẫn có thể sống an nhiên, tự tại vượt qua đại dịch COVID-19 nếu biết tuân thủ các biện pháp phòng ngừa nguy cơ lây nhiễm, duy trì liên tục các biện pháp điều trị theo đúng chỉ dẫn của Bác sĩ. Người bệnh cần giữ tinh thần lạc quan và chủ động trang bị các kiến thức cho bản thân để kiểm soát tốt sức khỏe của bản thân, tránh các biến chứng nguy hiểm có thể xảy ra cũng như đảm bảo an toàn cho bản thân trong mùa dịch.
10	Người bệnh suy thận mạn, chạy thận nhân tạo, lọc màng bụng nên lưu ý gì khi tiêm vắc xin COVID-19?	Bệnh nhân cần lưu ý, tôn trọng các chống chỉ định. Các lưu ý giống người bình thường chích vắc xin: ăn uống, theo dõi thân nhiệt, các biểu hiện của cơ thể, báo ngay cho bác sĩ biết những bất thường, hoặc nên chích trong bệnh viện cho an toàn. Người lọc thận nhân tạo có thể chích ngày khác ngày lọc máu, để tránh tình trạng nhầm lẫn giữa triệu chứng của biến chứng lọc máu và tác dụng phụ của vắc xin, và tránh tình trạng “mệt chông chất mệt”. Người lọc màng bụng có thể chích luôn ngày tái khám, lãnh dịch lọc màng bụng.
11	Người bị ung thư tuyến giáp có được tiêm vắc xin COVID-19? Em bị ung thư tuyến giáp từ năm ngoái, đã cắt bỏ gần trọn giáp, chưa di căn. Hiện tại em uống bổ sung thuốc nội tiết hàng ngày. Em có được	Theo hướng dẫn hiện nay của Bộ Y tế, việc hoãn tiêm ngừa vắc xin COVID-19 là những người ung thư giai đoạn cuối. Trong trường hợp của bạn bị ung thư tuyến giáp đã cắt bỏ gần trọn giáp, chưa di căn, vì vậy cần phải có ý kiến của bác sĩ chuyên khoa.

	<p>tiêm vắc xin ngừa COVID-19 không ạ? Em cảm ơn.</p>	<p>Nếu sức khỏe của bạn ổn định, được cho phép tiêm vắc xin, bạn cần mang đầy đủ hồ sơ về bệnh lý. Việc tiêm an toàn hay không cũng giống như những người bình thường và cần phải theo dõi sau tiêm tại địa điểm tiêm chủng tối thiểu 30 phút.</p> <p>Thông báo ngay cho cán bộ y tế nếu thấy có bất thường xảy ra với cơ thể. Lưu ý các dấu hiệu khó chịu, buồn nôn, phát ban, sưng tại chỗ tiêm có thể là các biểu hiện của phản ứng dị ứng.</p> <p>Ngoài ra, nên theo dõi thân nhiệt, cặp nhiệt độ khi sốt, sử dụng thuốc hạ sốt đúng liều lượng và theo dõi đáp ứng với thuốc hạ sốt. Nếu phát hiện bất thường về sức khỏe, phải báo ngay cho nhân viên y tế để được tư vấn và xử lý kịp thời. Các dấu hiệu nguy cơ bao gồm: sốt cao trên 39°C, khó hạ nhiệt độ, hoặc sốt kéo dài hơn 24 giờ; co giật; phát ban; tinh thần khó chịu, kích thích vật vã, lừ đừ...; khó thở hoặc khi có biểu hiện bất thường khác về sức khỏe, cần đến ngay cơ sở y tế.</p> <p>Để tránh bị ảnh hưởng bởi các tác dụng phụ, bạn nên nghỉ ngơi trong ngày tiêm. Tránh làm những việc cần nhiều năng lượng hoặc sự tập trung sau khi tiêm. Tuyệt đối không uống thuốc giảm đau, như advil hoặc tylenol... trước khi tiêm vì chúng không ngăn ngừa được các tác dụng phụ. Để giảm đau và cảm giác khó chịu ở vị trí tiêm nên áp khăn sạch, mát và ẩm lên khu vực đó. Lưu ý, không đắp thuốc, lá bất kỳ lên vị trí tiêm. Để giảm cảm giác khó chịu do sốt bạn nên uống thật nhiều nước, mặc trang phục nhẹ nhàng.</p>
12	<p>Nguy cơ đông máu sau tiêm vắc xin COVID-19 của bệnh nhân ung thư?</p> <p>Em bị ung thư gan và có mong muốn được tiêm vắc xin COVID-19 nhưng đang lo lắng về nguy cơ đông máu sau tiêm.</p> <p>Bác sĩ cho em hỏi, nguy cơ đông máu của bệnh nhân ung thư có cao hơn người bình thường sau khi tiêm vắc xin của AstraZeneca không ạ? Em cảm ơn nhiều.</p>	<p>So với người bình thường, tác dụng phụ đối với bệnh nhân ung thư không cao hơn, kể cả tác dụng phụ đông máu.</p> <p>Bệnh nhân ung thư không nên lo lắng tác dụng phụ của vắc xin mà nên nghĩ đến hiệu quả của vắc xin đối với bảo vệ cơ thể.</p> <p>Bản thân ung thư đã là một gánh nặng và bị ung thư trong giai đoạn này càng khó khăn hơn.</p> <p>Do đó, bệnh nhân ung thư cần tuân thủ việc điều trị. Nếu cơ hội tiêm vắc xin COVID-19 thì vẫn nên tiêm và không cần quá lo lắng về tác dụng phụ.</p> <p>Bởi vì vắc xin giúp giảm tỷ lệ nhiễm bệnh, giảm mức độ nặng, giảm khả năng lây nhiễm cho người khác. Đó là chìa khóa để giải quyết đại dịch COVID-19.</p>

<p>13</p>	<p>Ngừng corticoid bao nhiêu ngày mới được tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Em muốn hỏi làm sao để biết thuốc mình dùng có phải corticoid không ạ? Thuốc này thường được dùng để điều trị bệnh gì ạ? Vì sắp tới em được tiêm vắc xin COVID-19 mà em nghe nói dùng thuốc này sẽ phải trì hoãn tiêm ngừa. Nếu dùng thuốc thì cần ngừng bao lâu mới đủ điều kiện tiêm ngừa? Em cảm ơn.</p>	<p>Nhóm corticoid là thuốc có tác dụng chống viêm dị ứng, đồng thời ức chế miễn dịch, theo đó nhóm thuốc này được ứng dụng để điều trị nhiều bệnh lý khác nhau: Bệnh vẩy nến, chàm và các bệnh viêm da dị ứng, sốc phản vệ hay mê đậy...; hen phế quản và bệnh phổi tắc nghẽn mãn tính (COPD); hội chứng thận hư nguyên phát; viêm đa khớp và thấp khớp.</p> <p>Nhóm thuốc này còn có tác dụng điều trị một số bệnh lý về tiêu hóa, mắt, huyết học. Thuốc cũng được sử dụng cho một số bệnh tự miễn bao gồm viêm khớp dạng thấp, lupus, thấp tim; sử dụng điều trị thay thế hormone tuyến thượng thận trong trường hợp cơ thể không đủ khả năng tự sản xuất các loại hormone này. Bên cạnh đó, corticoid còn được sử dụng hiệu quả trong phẫu thuật cấy ghép tạng; điều trị phổi hợp bệnh lý nhiễm trùng hoặc ung thư...</p> <p>Các dòng thuốc được cơ quan y tế quản lý luôn luôn có ghi thành phần biệt dược ở tờ giấy hướng dẫn hoặc vỏ thuốc, hộp thuốc. Nếu thấy các tên sau: cortisol, prednisone, prednisolone, methylprednisolone, dexamethasone là những dẫn xuất thông thường của corticoid hoặc các sản phẩm trên có chứa corticoid như Soluprednisone, Medrol, Menison, Solumedrol.</p> <p>Ngoài ra, các dạng thuốc thoa ngoài da (Diprosone), thuốc nhỏ mắt (Dexacol), thuốc xịt mũi (Nasonex, Flosinase), xịt họng (Seretide, Symbicort, Pulmicort) cũng có thể chứa corticoid như Betamethasone, fluticasone, budesonide...</p> <p>Tóm lại, có nhiều tên thuốc khác nhau có chứa corticoid, bạn có thể hỏi bác sĩ khi được kê đơn thuốc điều trị, hoặc như bạn thấy những tên thuốc có âm cuối “sone” thường là những thuốc có corticoid, bạn nên báo với nhân viên y tế tại điểm tiêm chủng để được tư vấn.</p> <p>Hiện nay, theo quy định người trong vòng 14 ngày trước có điều trị corticoid liều cao cần trì hoãn tiêm ngừa vắc xin COVID-19 của AstraZeneca.</p> <p>Như vậy, đối với những người bệnh chỉ sử dụng corticoid một liều duy nhất (ví dụ tiêm corticoid điều trị bệnh lý khớp) hoặc dùng một đợt ngắn ngày thì có thể chờ ít nhất 14 ngày sau thời điểm dùng liều corticoid cuối cùng để tiêm vắc xin phòng COVID-19.</p> <p>Với những trường hợp phải sử dụng corticoid đường toàn thân kéo dài để điều trị các bệnh mạn tính như lupus ban đỏ hệ thống, viêm khớp dạng thấp, bệnh xơ cứng rải rác... thì hiện không</p>
-----------	---	--

		<p>có khuyến cáo về việc ngưng thuốc để tiêm phòng vắc xin vì nguy cơ từ việc bệnh bị tiến triển nặng lớn hơn so với lợi ích thu được từ tiêm vắc xin.</p> <p>Trong quá trình khám sàng lọc, nhân viên y tế sẽ hỏi tiền sử của người bệnh: Về bệnh tật và quá trình dùng thuốc. Ví dụ: Tiền sử tiêm vaccine khác trong 14 ngày qua; tiền sử bệnh nền; có đang dùng các thuốc corticoid hoặc bất kể thuốc nào khác không; tiền sử rối loạn đông máu, cầm máu hoặc đang dùng thuốc chống đông hoặc người đang mang thai, phụ nữ đang nuôi con bằng sữa mẹ... Bạn nên thông báo trung thực với nhân viên y tế để có quyết định nên hay trì hoãn tiêm ngừa vắc xin COVID-19 nhé!</p>
14	Bệnh nhân cơ xương khớp, cần ngưng thuốc nào trước và sau khi tiêm vắc xin COVID-19?	<p>Đối với bệnh nhân cơ xương khớp đang sử dụng thuốc đặc trị tùy từng thuốc và tùy từng bệnh nhân sẽ có cách điều chỉnh khác nhau do bác sĩ chuyên khoa quyết định:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nếu đang sử dụng các thuốc sau: Sulfasalazin, HCQ, Leflunomide, Azathioprine, Cyclophosphamide uống, các thuốc sinh học bao gồm Humira - Simponi - Remicade - Actemra - Fraizeron - Stelara (trừ Rituximab, JAKi và Abatacept): tiêm vắc xin bình thường. - Methotrexate, Cellcept, Cyclophosphamide truyền tĩnh mạch, JAKi: ngưng thuốc 1 tuần sau tiêm vắc xin. - Abatacept: ngưng thuốc 1 tuần trước và 1 tuần sau tiêm vắc xin. - Rituximab: ngưng thuốc 1 tháng trước và 1 tháng sau tiêm vắc xin. - Acetaminophen, NSAIDs: ngưng 24h trước tiêm thuốc. Do đó, không nên uống trước tiêm để dự phòng tác dụng phụ của vắc xin mà chỉ sử dụng sau tiêm nếu có triệu chứng.
15	Đang dùng thuốc corticoid có tiêm vắc xin COVID-19 được không bác sĩ?	<p>Bệnh nhân bệnh mãn tính như đái tháo đường, ung thư hoặc đang dùng các thuốc ức chế miễn dịch như corticoide có nguy cơ bệnh nặng khi mắc COVID-19.</p>
	<p>Đang điều trị hội chứng thận hư, đang dùng methylprednisolon 16mg, uống 1 viên cách ngày. Đang dùng thuốc corticoid như vậy có tiêm vắc xin COVID-19 được không bác sĩ? Xin cảm ơn.</p>	<p>Do đó cần được ưu tiên bảo vệ và vắc xin là một giải pháp cùng với áp dụng biện pháp 5K của Bộ Y tế đề ra.</p>

		<p>Tuy nhiên, người đang dùng các thuốc gây ức chế miễn dịch (thuốc độc tế bào, corticoide) có thể gặp phải tình trạng không tạo được miễn dịch hoặc miễn dịch không đầy đủ sau dùng vắc xin.</p> <p>Cho đến nay, vẫn còn thiếu các nghiên cứu về vắc xin trên nhóm đối tượng này, các chuyên gia tiêm chủng đã đề ra một số biện pháp như ngưng thuốc corticoid trong một khoảng thời gian, hay tăng liều vắc xin để cải thiện hiệu lực vắc xin.</p> <p>Bạn nên tham vấn thêm ý kiến bác sĩ chuyên khoa thận trực tiếp điều trị hiện nay để được có phương hướng điều chỉnh thuốc.</p>
16	<p>Biến chứng đông máu, giảm tiểu cầu sau tiêm vắc xin COVID-19, dấu hiệu nào nhận biết?</p> <p>Em thấy một số trường hợp sau tiêm vắc xin phòng COVID-19 xuất hiện tình trạng đông máu nên cũng đang phân vân không biết có nên tiêm hay không. Cho em hỏi, tỷ lệ đông máu sau khi tiêm vắc xin COVID-19 như thế nào? Liệu có dấu hiệu nào nhận biết không ạ? Em cảm ơn.</p>	<p>Sau tiêm chủng vắc xin phòng COVID-19, đặc biệt từ ngày thứ 4, nếu xuất hiện các dấu hiệu liên quan đến biến chứng huyết khối - giảm tiểu cầu, cần phải đến ngay cơ sở y tế gần nhất hoặc cơ sở y tế tiêm ngừa để được thăm khám, tham vấn và trị liệu. Thời gian theo dõi sau tiêm vắc xin sẽ là 30 ngày.</p> <p>Tỷ lệ huyết khối sau tiêm vắc xin phòng COVID-19 là hiếm gặp, cụ thể với AstraZeneca là 4,6/1 triệu liều tiêm thứ nhất, vắc-xin Pfizer-BioNTech là 0,2/1 triệu liều tiêm thứ nhất.</p> <p>Trong đó, huyết khối sau tiêm vắc xin AstraZeneca chủ yếu gặp ở nữ. Tỷ lệ đông máu sau tiêm vắc xin AstraZeneca ở người trẻ cao hơn so với người lớn tuổi, đặc biệt lứa tuổi 20-29 tuổi. Sau tiêm vắc xin AstraZeneca tỷ lệ đông máu dường như ít xảy ra ở người trên 60 tuổi, chỉ khoảng 0,2/1 triệu liều tiêm đầu.</p> <p>Biến chứng đông máu sau tiêm vắc xin AstraZeneca phụ thuộc vào yếu tố di truyền, bệnh nền, lối sống, thuốc đang dùng, yếu tố V Leiden. Cơ chế bệnh sinh được cho là sự hình thành các kháng thể kháng yếu tố 4 tiểu cầu (PF4), gây tiêu thụ tiểu cầu dẫn đến số lượng tiểu cầu thấp và hình thành huyết khối.</p> <p>Để tránh các nguy cơ cho sức khỏe, sau khi vắc xin phòng COVID-19, bạn cần theo dõi tại nơi tiêm 30 phút và tiếp tục tự theo dõi sức khỏe 30 ngày sau đó. Nếu trong vòng 24-48 giờ, người được tiêm vắc xin có các triệu chứng như sốt, mệt mỏi, nhức đầu hoặc đau cơ mức độ từ nhẹ</p>

đến trung bình thì đây là những phản ứng thường gặp, không gợi ý đến biến chứng huyết khối với giảm tiểu cầu.

Các dấu hiệu sớm liên quan đến biến chứng huyết khối - giảm tiểu cầu sau tiêm vắc xin phòng COVID-19 bao gồm:

1. Thường xuất hiện từ ngày thứ 4 cho đến ngày thứ 30 sau tiêm vắc xin. Khoảng thời gian cao điểm cho các triệu chứng ban đầu là ngày 6 đến ngày 14.

2. Các triệu chứng biểu hiện ban đầu thường ở mức độ nặng, dai dẳng và tái diễn.

3. Các triệu chứng thường gặp:

- **Huyết khối mạch máu não, nội tạng và phổi:** Nhức đầu dữ dội; Đau bụng, đau lưng; Buồn nôn và nôn; Thay đổi thị lực; Thay đổi trạng thái tinh thần như cáu gắt, buồn rầu, hay giận vô cớ, ngủ gà và lơ mơ; Đau ngực và khó thở; Sưng chân và đau chân, tăng hơn khi vận động.

- **Giảm tiểu cầu từ nhẹ đến nặng:** Vết bầm tím ngoài da có đặc điểm: Dạng chấm, dạng mảng, dạng u máu; Màu đỏ tươi, tím bầm, màu vàng nhạt; Khi ấn hoặc đè vào vết bầm không biến mất; Không đau và xuất hiện tự nhiên. Chảy máu răng, miệng tự nhiên hoặc sau chải răng. Chảy máu mũi, xuất huyết kết mạc mắt tự nhiên. Tiểu máu, đi cầu phân đen hoặc máu tươi. Kinh nguyệt bất thường và rong kinh kéo dài ở phụ nữ. Xuất huyết có thể biểu hiện cùng lúc dưới da, niêm mạc và nội tạng.

Khi có các dấu hiệu trên sau tiêm ngừa từ ngày thứ 4, cần phải đến ngay cơ sở y tế gần nhất hoặc cơ sở y tế tiêm ngừa để được thăm khám, tham vấn và trị liệu.

Tại cơ sở y tế khi tiếp nhận người tiêm ngừa vắc xin nghi ngờ có biến chứng, công việc ban đầu cần thăm khám đánh giá đầy đủ theo hướng dẫn của Bộ Y tế và lưu ý lấy máu trước khi thực hiện bất kỳ can thiệp điều trị nào như IVIG, có khả năng gây nhiễu với các xét nghiệm chẩn đoán.

<p>17</p>	<p>Người bệnh đái tháo đường type 2 liệu có thể tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Em năm nay 34 tuổi được chẩn đoán mắc đái tháo đường tuýp 2, hiện tại chỉ dùng thuốc và không tiêm Insulin. Mức đường huyết gần nhất 5.4 và HbA1C là 5.5% duy trì trong suốt hơn 1 năm qua cho đến hiện tại (sức khỏe hiện tại rất tốt). Với điều kiện này thì có thể tiêm vắc xin Covid 19 được không ạ ? Xin bác sỹ cho thêm thông tin.</p>	<p>Mặc dù bạn mắc đái tháo đường type 2 ở tuổi còn khá trẻ, nhưng chỉ số đường huyết của em được kiểm soát rất tốt, như người bình thường không có bệnh đái tháo đường luôn. Với điều kiện này thì em có thể tiêm vắc xin COVID 19 được.</p> <p>Nhưng mà, chuyện phản ứng với vắc xin, trong đó sợ nhất là sốc phản vệ thì không ai nói trước được, bất kỳ 1 vắc xin nào cũng tiềm ẩn nguy cơ sốc phản vệ hết, và không phải người có bệnh nền thì nguy cơ sốc phản vệ cao hơn người không có bệnh nền đâu. Mình phải lượng định giữa nguy cơ và lợi ích của việc tiêm ngừa vắc xin để đưa ra quyết định.</p>
<p>18</p>	<p>Người bệnh tim mạch có nên tiêm vắc xin COVID-19, cần lưu ý gì khi chủng ngừa?</p> <p>Những người có bệnh tim mạch có nên tiêm phòng COVID -19 hay không? Hay chỉ một số bệnh mới cần chống chỉ định tuyệt đối? Nếu được tiêm ngừa thì cần lưu ý những gì? Xin cảm ơn.</p>	<p>Những người có bệnh tim mạch (bao gồm rung nhĩ, đau thắt ngực do bệnh động mạch vành, bệnh cơ tim, bệnh tim bẩm sinh, đái tháo đường, suy tim, ghép tim, thuyên tắc phổi, bệnh mạch máu ngoại vi, đột quy hoặc cơn thiếu máu não cục bộ thoáng qua, sa sút trí tuệ...) đều nên tiêm vắc xin phòng COVID-19. Điều này giúp làm giảm nguy cơ mắc bệnh, giảm nguy cơ phải nhập viện do nhiễm bệnh và giảm nguy cơ tử vong một khi mắc bệnh.</p> <p>Nếu không tiêm phòng, khi mắc COVID-19 tình trạng bệnh tim mạch dễ bị nặng hơn thông qua nhiều cơ chế, bao gồm cả tình trạng tổn thương viêm trực tiếp ở tim. Vì vậy, tiêm vắc xin cho bệnh nhân tim mạch là điều hết sức quan trọng. Hiện tại không có bằng chứng nào cho thấy bệnh tim mạch có chống chỉ định đối với vắc xin ngừa COVID-19.</p> <p>Các nghiên cứu hiện nay về vắc xin ngừa COVID-19 trên nhiều đối tượng, trong đó có bệnh nhân tim mạch, không thấy bất kỳ ảnh hưởng nghiêm trọng nào. Những khó chịu có thể gặp gồm: đau tại chỗ tiêm, mệt mỏi, nhức đầu, đau cơ hoặc ớn lạnh, có thể có sốt tương tự như bị cúm. Cánh tay nơi tiêm có thể cứng và đau nhức.</p> <p>Tình trạng này có thể tồn tại trong thời gian ngắn, kéo dài khoảng 24 - 48 giờ và có thể xử lý bằng giảm đau, hạ sốt thông thường, kết hợp với uống nhiều nước. Có tỷ lệ khoảng 1 trong 2 triệu người có thể bị phản ứng dị ứng nghiêm trọng làm tăng nặng bệnh tim. Tuy nhiên, rủi ro này là cực kỳ hiếm. Lợi ích của việc tiêm vắc xin lớn hơn nhiều so với nguy cơ bị phản ứng dị ứng nghiêm trọng và do đó mọi người vẫn nên tiêm.</p>

		Hiện cũng không có báo cáo về tương tác giữa vắc xin và thuốc điều trị bệnh tim mạch. Vì vậy bệnh nhân không được bỏ thuốc điều trị tim mạch trước hoặc sau khi tiêm vắc xin. Kể cả các thuốc phải thường xuyên, thuốc chống đông máu như thuốc kháng vitamin K (warfarin, sintrom...) hoặc thuốc chống đông máu đường uống trực tiếp (rivaroxaban, dabigatran), hoặc thuốc kháng kết tập tiểu cầu (aspirin, clopidogrel, ticagrelor hoặc prasugrel) cũng không nên dừng.
19	Người ghép tim có được tiêm vắc xin COVID-19?	Với bệnh nhân ghép tim đang sử dụng thuốc ức chế miễn dịch vẫn nên tiêm vắc xin. Các vắc xin hiện nay đều không chứa virus sống, do đó không có nguy cơ gây nhiễm bệnh cho những bệnh nhân có hệ miễn dịch kém, kể cả những bệnh nhân đang dùng thuốc ức chế miễn dịch. Tuy nhiên, một số bệnh nhân có thể không đáp ứng tốt với vắc xin và sẽ phải tiếp tục thực hiện các biện pháp phòng ngừa bổ sung ngay cả khi đã được tiêm.
20	Có cần ngừng thuốc điều trị tim mạch trước khi tiêm vắc xin COVID-19? Cho tôi hỏi, có bất kỳ tương tác nào của vắc xin với các thuốc chữa bệnh tim không? Và tôi có cần ngừng thuốc điều trị bệnh tim trước khi tiêm vắc xin COVID-19? Xin cảm ơn.	Hiện không có báo cáo về tương tác giữa vắc xin và thuốc điều trị bệnh tim. Điều cần thiết là không được bỏ các loại thuốc điều trị bệnh tim trước hoặc sau khi tiêm vắc xin. Nhiều bệnh nhân bị bệnh tim dùng thuốc chống đông máu như warfarin (hay còn gọi là thuốc đối kháng vitamin K) hoặc thuốc chống đông máu đường uống trực tiếp (DOACS) như Xarelto, Pradaxa... Một số bệnh nhân cũng dùng thuốc chống kết tập tiểu cầu như aspirin, clopidogrel, ticagrelor hoặc prasugrel. Những bệnh nhân này có nhiều nguy cơ bị chảy máu sau chấn thương, bao gồm cả việc bị kim đâm vào cơ bắp tay khi tiêm chủng COVID-19. Có thể dự đoán rằng nguy cơ bầm tím hoặc sưng tấy xung quanh vết tiêm sẽ tăng nhẹ ở những bệnh nhân này. Để giảm tình trạng này, nên sử dụng một cây kim nhỏ (cỡ 23 hoặc 25) để tiêm chủng, sau đó ấn mạnh vào vết thương mà không cọ xát trong ít nhất hai phút. Bệnh nhân cần được thông báo về nguy cơ tụ máu do tiêm. Bệnh nhân đang sử dụng warfarin, được cập nhật với xét nghiệm INR theo lịch trình và với INR của họ dưới mức cao hơn của phạm vi điều trị có thể được tiêm bắp. Không giống như vắc xin cúm, vắc xin COVID-19 chỉ có thể được tiêm dưới dạng tiêm bắp.
21	Người cần trì hoãn và thận trọng khi tiêm vắc xin COVID-19?	Theo Hướng dẫn của Bộ Y tế, 9 đối tượng trì hoãn tiêm chủng (đối với vắc xin của hãng AstraZeneca) gồm: Người đang mắc bệnh cấp tính; phụ nữ mang thai, phụ nữ đang nuôi con bằng sữa mẹ; những người bị suy giảm khả năng đáp ứng miễn dịch, ung thư giai đoạn cuối, xơ gan mất bù; người trong vòng 14 ngày trước có điều trị corticoid liều cao hoặc điều trị hóa trị, xạ trị; người trong vòng 90 ngày trước có điều trị immunoglobulin hoặc điều trị huyết tương

		<p>của người bệnh COVID-19; tiêm vắc xin khác trong vòng 14 ngày trước; người đã mắc COVID-19 trong vòng 6 tháng; người trên 65 tuổi; người bị giảm tiểu cầu hoặc rối loạn đông máu.</p> <p>Ngoài ra, có 4 đối tượng cần thận trọng tiêm chủng: Người có tiền sử dị ứng với các dị nguyên khác; người có bệnh nền nặng, bệnh mạn tính chưa được điều trị ổn định; người mất tri giác, mất năng lực hành vi; người có bệnh mạn tính có phát hiện thấy bất thường dấu hiệu sống (mạch dưới 60 lần/phút hoặc trên 100 lần/phút; huyết áp tăng hoặc giảm, nhịp thở trên 25 lần/phút...) phải được khám sàng lọc kỹ và tiêm chủng trong bệnh viện.</p> <p>Đặc biệt, chống chỉ định với người có tiền sử phản vệ từ độ 2 trở lên tại lần tiêm trước hoặc với bất cứ thành phần nào của vắc-xin.</p>
22	<p>Người bệnh đột quỵ có được tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Tôi muốn hỏi người bị đột quỵ đã hồi phục thì có được tiêm ngừa vắc xin COVID-19? Đặc biệt là khi dùng các thuốc kháng đông, kháng kết tập tiểu cầu? Xin cảm ơn.</p>	<p>Tiêm ngừa vắc xin COVID-19 đang là vấn đề được nhiều người quan tâm nhất hiện nay. Đặc biệt là người bệnh đột quỵ, khi phải sử dụng các thuốc chống đông (warfarin, rivaroxaban, dabigatran, apixaban) hoặc thuốc kháng kết tập tiểu cầu (aspirin, clopidogrel...).</p> <p>Theo thông tin từ cơ quan chính phủ Anh cập nhật ngày 23/4/2021, hiện nay vắc xin được ưu tiên cho 10 nhóm người, trong đó nhóm ưu tiên thứ 6 dành cho những bệnh nhân độ tuổi 16 đến 65 tuổi có mắc các bệnh nền trong đó có đột quỵ não.</p> <p>Như vậy các bác sĩ cần lưu ý là những người sống sót sau đột quỵ - bất kể loại đột quỵ não nào bao gồm cả chảy máu dưới nhện đều thuộc nhóm 6 trong danh sách ưu tiên, và họ nên được tiêm vắc xin phòng COVID-19.</p> <p>Ngoài ra, theo Hiệp hội Huyết học Anh ngày 13/1/2021 (COVID-19 Vaccines in patients with haematological disorders: British Society for Haematology), lời khuyên trước đây của Public Health England về việc tiêm chủng bằng đường tiêm bắp vẫn tiếp tục được áp dụng:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bệnh nhân đang điều trị kháng đông với warfarin (INR mục tiêu 2.0 - 3.0) có thể tiêm bắp miễn là INR gần đây nhất dưới 3,0. Không cần kiểm tra INR thêm trước khi tiêm chủng.

		<ul style="list-style-type: none"> • Bệnh nhân đang điều trị duy trì bằng thuốc chống đông máu đường uống trực tiếp (rivaroxaban, dabigatran, apixaban), hoặc heparin trọng lượng phân tử thấp liều điều trị hoặc fondaparinux có thể trì hoãn liều vào ngày tiêm chủng cho đến sau khi tiêm bắp vaccine xong. • Bệnh nhân đang điều trị bằng liệu pháp kháng kết tập tiểu cầu đơn (ví dụ, aspirin hoặc clopidogrel) có thể tiếp tục dùng những thuốc này mà không cần điều chỉnh. • Bệnh nhân được điều trị chống đông như Warfarin với INR mục tiêu > 3.0 hoặc liệu pháp tiểu cầu kép, cần tham khảo thêm ý kiến của Bác sỹ điều trị trước khi quyết định tiêm vaccine. <p>Để giảm nguy cơ hình thành khối máu tụ trong cơ sau tiêm bắp, cần lưu ý sau khi tiêm vắc xin xong cần giữ chặt vào chỗ tiêm trong ít nhất 5 phút sau đó.</p>
23	Lựa chọn loại vắc xin COVID-19 cho bệnh nhân mắc bệnh thận mạn?	<p>Do nhiều nguyên nhân hệ miễn dịch của các bệnh nhân mắc bệnh thận thường bị suy giảm, vì vậy nên tránh sử dụng các vắc xin sống.</p> <p>Các vắc xin như các loại hiện có AstraZeneca hay của Pfizer-BioNTech và vắc xin của Moderna được khuyến cáo là an toàn khi sử dụng nhưng chưa rõ hiệu lực bảo vệ trên các bệnh nhân suy giảm miễn dịch. Song dựa trên dữ liệu về những vắc xin trước đây, chẳng hạn như vắc xin cúm, cho thấy rằng hiệu lực vắc xin ở nhóm đối tượng này có thể có những thay đổi đáng kể về hiệu giá của các kháng thể đặc hiệu được tạo ra và thời gian duy trì miễn dịch sau tiêm.</p>
24	Bệnh thận đang lọc máu có được tiêm ngừa vắc xin COVID-19?	<p>Đối với các bệnh nhân thận đang lọc máu theo chu kỳ càng cần tiêm chủng do các cơ sở lọc máu có nguy cơ lây nhiễm SARS-CoV2 rất cao. Điều quan trọng là khi các đơn vị lọc máu bắt đầu tiêm chủng COVID-19 cho bệnh nhân, nồng độ kháng thể sau tiêm nên được theo dõi thường xuyên để lên lịch tiêm chủng một cách tối ưu.</p>

25	<p>Người nhiễm HIV có nên chích ngừa COVID-19?</p> <p>Thưa BS, chồng em bị HIV thì có nên chích ngừa COVID-19 không ạ? Thuốc này có ảnh hưởng, tương tác với thuốc điều trị HIV? Mong giải đáp giúp gia đình em ạ. Em cảm ơn. (Đ.T.L - TPHCM).</p>	<p>Người có HIV thuộc nhóm có bệnh mạn tính, được ưu tiên tiêm vắc xin. Những bệnh nhân này mắc COVID-19 có nguy cơ diễn biến nặng. Ngày 9/2, Bộ Y tế xác định người có bệnh mạn tính là một trong 11 nhóm ưu tiên để tiêm vắc xin COVID-19.</p> <p>Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) khuyến nghị, người nhiễm HIV cần được tiêm phòng các vắc xin COVID-19 trong tình hình đại dịch hiện nay. Vắc xin vẫn an toàn và có hiệu lực bảo vệ đối với người nhiễm HIV.</p> <p>Nhiều nghiên cứu vắc xin COVID-19 đã bao gồm một số lượng nhỏ những người sống chung với HIV trong các thử nghiệm của họ. Mặc dù dữ liệu hạn chế, thông tin hiện có cho thấy vắc xin COVID-19 được WHO khuyến nghị hiện tại (Pfizer / BioNtech, Oxford / AstraZeneca, Johnson & Johnson) là an toàn cho những người nhiễm HIV.</p> <p>Các sản phẩm vắc xin hiện có không phải là vắc xin sống, chúng bao gồm vật liệu di truyền từ SARS-CoV-2 không thể tái tạo. Do đó, những vắc xin này được cho là an toàn hơn ở những người bị suy giảm miễn dịch.</p> <p>Ngoài ra, không có tương tác dược lý nào được báo cáo giữa vắc xin COVID-19 và thuốc kháng virus mà những người nhiễm HIV nên tiếp tục dùng sau khi tiêm chủng để duy trì sức khỏe. Vì vậy, bệnh nhân nhiễm HIV đang uống thuốc này không làm giảm hiệu quả điều trị.</p>
----	---	--

VI. NGƯỜI TRÊN 65 TUỔI & VACCINE COVID-19

1	<p>Người trên 65 tuổi là nhóm dễ bị tổn thương trong đại dịch COVID-19, độ tuổi này thường mỗi người cũng có trong mình một đến vài bệnh nền. Từ “bệnh nền” cũng được nhắc đến nhiều từ khi đại dịch xảy ra. Tuy nhiên vẫn có người thắc mắc: Bệnh nền là bệnh gì? Có phải cứ bệnh gì mình đang chữa đều gọi là bệnh nền hay không?</p>	<p>Bệnh nền là bệnh đã có sẵn, bệnh đó, phải uống thuốc mỗi ngày, tái khám thường xuyên: Ba nhóm phổ biến: Chuyển hóa - phổi - tim mạch (ví dụ đái tháo đường, bệnh phổi mạn tính, tăng huyết áp)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cao tuổi thường ít nhiều có tình trạng ‘lão suy’: suy giảm khả năng thích ứng với bất lợi xảy ra (dễ mắc bệnh COVID-19 khi tiếp xúc với người nhà có bệnh COVID-19 và dễ biểu hiện nặng, tổn thương nhiều cơ quan phủ tạng). - Cao tuổi thường có bệnh nền: Khi mắc COVID-19 là cơ hội cho bệnh nền thoát khỏi sự kiểm soát (ví dụ cơn tăng huyết áp)
---	--	--

2	<p>Một vấn đề cũng rất được quan tâm đó là sức đề kháng, hệ miễn dịch. Xin BS cho biết hoạt động của hệ miễn dịch của người trên 65 tuổi có điểm gì khác so với thời trẻ ạ?</p>	<p>Dù không có bệnh lý làm giảm hệ miễn dịch, trên 65 tuổi tùy mức độ lão suy mà hệ miễn dịch cũng suy giảm so với người trẻ: biểu hiện thời gian ủ bệnh ngắn hơn, bệnh nặng hơn, tổn thương nhiều cơ quan hơn, thời gian hồi phục kéo dài hơn hoặc tỉ lệ tử vong cao hơn.</p>
3	<p>Thưa BS, với độ tuổi có nhiều bệnh nền như vậy, và hệ miễn dịch cũng không còn trẻ khỏe như trước, nhiều người cao tuổi e ngại việc chích ngừa COVID-19 sẽ không an toàn cho mình, xin BS cho ý kiến về vấn đề này?</p>	<p>E ngại là đúng nhưng nên chích. Cao tuổi có bệnh nền đã điều trị ổn định cần tiêm vắc xin COVID-19 sớm vì nếu nhiễm bệnh sẽ gặp biến chứng rất nặng, nguy cơ tử vong cao. Chích vắc xin có lợi ích nhiều hơn không chích. Làm bất cứ điều gì cũng có nguy cơ, vắc xin có nguy cơ không đáng kể khi khám sàng lọc kỹ, cần tiêm chủng trong bệnh viện hoặc cơ sở y tế có đủ năng lực hồi sức cấp cứu.</p> <p>Hơn nữa sau khi chích, NCT sẽ “yên tâm” hơn khi tiếp xúc với con, cháu, người thân. Đó là nhu cầu tình cảm không thể thiếu nhất là ở NCT.</p>
4	<p>Cũng nhiều người lo ngại rằng người trên 65 tuổi nếu chích ngừa thì hiệu quả bảo vệ COVID-19 sẽ không được như mong muốn, tỷ lệ vẫn nhiễm bệnh sau khi chích vẫn có và sẽ cao hơn người trẻ, điều này có đúng không ạ? Chúng ta có cách gì để giúp hiệu quả của vắc xin cao hơn không, thưa BS?</p>	<p>Tùy theo mức độ lão suy, hiệu quả bảo vệ có khác nhau. Chích vắc xin không có nghĩa là không mắc bệnh kể cả người trẻ. Thực tế cho thấy người có tiêm vắc xin khi mắc COVID-19 có tỉ lệ bệnh trở nặng thấp hơn nhiều so với người chưa tiêm vắc xin. Cao tuổi, bệnh nền mà bệnh nặng tử vong cao hơn trẻ nên càng cần tiêm vắc xin.</p> <p>Sau tiêm vẫn tiếp tục “5K” và tiếp tục “lối sống khỏe mạnh”</p>
5	<p>Xin BS cho biết người trên 65 tuổi trước khi chích ngừa cần lưu ý những gì? Nếu họ đang điều trị bệnh thì có bệnh nào cần phải ngưng thuốc tạm thời không, và ngưng trong bao lâu?</p>	<p>Tốt nhất là tìm đến lời khuyên của BS mà mình đang điều trị bệnh nền, nếu có. Cao tuổi cần khám sàng lọc kỹ, cần tiêm chủng trong bệnh viện hoặc cơ sở y tế có đủ năng lực xử trí khi cần.</p>
6	<p>Nếu người trên 65 tuổi bị dị ứng hay sốc phản vệ sau khi chích ngừa COVID-19 thì việc cứu chữa có những khó khăn gì ạ?</p>	<p>Nguyên tắc tương tự người trẻ, lưu ý kiểm soát tốt ổn định bệnh nền và lão suy. Khó khăn là lão suy và bệnh nền. Đa số là bình an.</p>
7	<p>Có thông tin rằng người cao tuổi khi chích ngừa COVID-19 thì sẽ ít bị “hành” hơn người trẻ. Đó có phải do hệ miễn dịch hoạt động yếu kém không ạ?</p>	<p>Có vẻ như vậy nhưng chúng tôi chưa thấy chứng cứ khoa học.</p>
8	<p>Một số người cho biết sau khi chích ngừa COVID-19 báo rằng họ bị tăng huyết áp, chóng</p>	<p>Nhìn chung, trước tiêm vắc xin cần giữ sức khỏe trạng thái tốt, tâm lý ổn định và sau tiêm lắng nghe thay đổi cơ thể, gặp BS tư vấn khi có triệu chứng bất thường. Tùy tác dụng phụ sau tiêm vắc xin trên từng người mà có cách giải quyết cụ thể.</p>

	mặt dài ngày, mất ngủ... thì làm cách nào để khắc phục, thưa BS?	
9	Các bệnh nhân đang dùng thuốc chống đông máu, đặt stent, hay bệnh nhân bị suy van tĩnh mạch sâu cũng e ngại chích ngừa COVID-19 sẽ đem lại nguy hiểm cho họ. Theo BS điều này có đúng không? Phải theo dõi trong bao lâu thì mới yên tâm được ạ?	Nhìn chung, các trường hợp này lại cần tiêm vắc xin (có bệnh nền). Tốt nhất tìm tư vấn từ BS mình đang theo dõi điều trị và thông báo với thầy thuốc phụ trách tiêm vắc xin về bệnh của mình.
10	Đại dịch COVID-19 xảy ra, rất nhiều người cao tuổi lo lắng không dám ra khỏi nhà. Bạn già không đến thăm nhau được, nhà thờ hay chùa chiền cũng không được đi, dẫn đến tâm trạng buồn bã. Xin BS đưa ra lời khuyên cho người trên 65 tuổi về cách ứng phó với đại dịch COVID-19, làm sao để họ sống vui, sống khỏe ạ?	Sống khỏe, sống vui là mục tiêu quan trọng nhất của NCT. Thích nghi với hoàn cảnh mới để đạt mục tiêu này là bản lĩnh, nghị lực có sẵn của phần lớn NCT, người đã trải qua nhiều sóng gió cuộc đời, thuận lợi có, khó khăn có. Tuy không gian sống, hoàn cảnh sống của từng người mà lên kế hoạch cụ thể cho mình: ăn uống, vận động lao động tại nhà, giải trí phù hợp, ngủ nghỉ hợp lý và hãy nhìn các sự kiện đời sống xung quanh theo chiều hướng tích cực.

VII. THỦ TỤC HÀNH CHÍNH VÀ CÁC VẤN ĐỀ KHÁC

1	<p>Thời gian và chi phí tiêm vắc xin COVID-19?</p> <p>Thời điểm nào người dân được đăng ký tiêm vắc xin? Cách đăng ký như thế nào? Giá bao nhiêu tiền một liều và hiệu quả phòng bệnh trong bao lâu? Xin cảm ơn.</p>	<p>Mong muốn của Việt Nam là phải tiêm được 60 - 70% dân số để đạt được miễn dịch cộng đồng. Như vậy, những người trong đối tượng tiêm chủng sẽ phải đi tiêm chủng. Trước mắt, do chưa đủ vắc xin nên ưu tiên đối tượng tuyến đầu, đối tượng nguy cơ cao.</p> <p>Ngành y tế sẽ có hướng dẫn cách đăng ký tiêm theo các địa điểm tiêm phù hợp với địa bàn và thuận lợi nhất cho người đi tiêm, trên cơ sở áp dụng công nghệ thông tin</p> <p>Có thể tiêm miễn phí như cho người tuyến đầu, người trong vùng dịch (theo Luật Phòng chống bệnh truyền nhiễm, người nghèo...).</p> <p>Theo các chuyên gia, căn cứ vào kinh phí của Quỹ vắc-xin phòng COVID-19 có thể mở rộng cho các đối tượng khác. Nếu có thu tiền, tùy theo từng loại vắc xin ngừa COVID-19 sẽ có</p>
---	---	--

		<p>mức giá khác nhau. Nhưng theo tinh thần chỉ đạo Chính phủ, không được lợi dụng dịch bệnh để tăng giá, đẩy giá vắc xin.</p> <p>Hiệu quả phòng bệnh tùy theo từng loại vắc xin, có thể dao động từ 60 đến trên 90%. Tuy vậy, các vắc xin đều cấp phép sử dụng trong điều kiện khẩn cấp nên cũng chưa thật rõ ràng về hiệu quả phòng lây nhiễm của từng loại vắc xin. Nhưng chắc chắn vắc xin sẽ làm giảm các triệu chứng nặng và tử vong do COVID-19.</p>
2	<p>Người dân có được chọn loại vắc xin để tiêm không?</p> <p>Vì sao mãi mà người dân chưa được tiêm chủng vắc xin COVID-19 dịch vụ? Khi được đăng kí tiêm thì người dân có được chọn loại vắc xin để tiêm không ạ? Xin cảm ơn.</p>	<p>Vắc xin phòng COVID-19 đang và sẽ được sử dụng ở Việt Nam hiện nay đều được Tổ chức Y tế thế giới tiền thẩm định, khuyến cáo đồng thời được Cục quản lý Dược cấp phép lưu hành, được Viện Kiểm định Quốc gia vắc xin và sinh phẩm y tế cấp giấy phép xuất xưởng rồi mới đưa vào sử dụng để đảm bảo an toàn và chất lượng của vắc xin khi đưa ra sử dụng.</p> <p>Việc sớm được tiêm chủng vắc xin phòng COVID-19 là quan trọng để chủ động phòng bệnh cho cá nhân và cộng đồng. Người dân không nên có tâm lý lựa chọn vắc xin mà phải chờ đợi và bỏ đi cơ hội tiêm chủng sớm.</p>
3	<p>Bao giờ tiêm vắc xin COVID-19 dịch vụ?</p>	<p>Tính đến tháng 6/2021, Bộ Y tế đã phê duyệt có điều kiện 5 vắc xin cho nhu cầu cấp bách trong phòng, chống COVID-19 bao gồm Astra Zeneca; Sputnik V; Pfizer, Vero Cell và Moderna.</p> <p>Theo Thứ trưởng Y tế Trần Văn Thuấn nguồn cung vắc xin COVID-19 đến tháng 9 năm nay vẫn rất hạn chế, nên Việt Nam tiếp tục ưu tiên tiêm vắc xin cho 9 nhóm đối tượng trong Nghị quyết 21 cho nhân viên y tế, nhân viên tham gia phòng chống dịch (ban chỉ đạo các cấp, nhân viên khu cách ly, phóng viên...), giáo viên, người ở vùng dịch...</p> <p>Theo nghị quyết 21 của Chính phủ, có khoảng 20 triệu người được ưu tiên tiêm miễn phí vắc xin ngừa COVID-19. Như vậy, ở Việt Nam hiện chưa triển khai tiêm vắc xin COVID-19 dịch vụ.</p> <p>Trong cuộc họp ngày 18/6, Thường trực Ban Chỉ đạo quốc gia phòng chống dịch COVID-19 yêu cầu, sau khi tiêm vắc xin ngừa COVID-19 cho các đối tượng ưu tiên xong và đạt miễn dịch cộng đồng, Bộ Y tế sẽ chuẩn bị cho các giai đoạn sau, khởi động cơ chế tiêm chủng mở rộng miễn phí và tiêm dịch vụ.</p>

4	<p>Người có nhu cầu xuất cảnh có được ưu tiên chích vắc xin ngừa COVID-19?</p>	<p>Khi có thông báo mới về việc tiêm vắc xin này sẽ tiếp tục thông tin đến bạn.</p> <p>Vắc xin phòng COVID-19 được ưu tiên chủng chủng miễn phí cho các nhóm đối tượng là: Lực lượng tuyến đầu phòng, chống dịch, Nhân viên, cán bộ ngoại giao của Việt Nam được cử đi nước ngoài; hải quan, cán bộ làm công tác xuất nhập cảnh, Người cung cấp dịch vụ thiết yếu: hàng không, vận tải, du lịch; cung cấp dịch vụ điện, nước...; Giáo viên, người làm việc tại các cơ sở giáo dục, đào tạo; người làm việc tại các cơ quan, đơn vị hành chính thường xuyên tiếp xúc với nhiều người; Người mắc các bệnh mạn tính, người trên 65 tuổi; Người sinh sống tại các vùng có dịch; Người nghèo, các đối tượng chính sách xã hội; Người được cơ quan nhà nước có thẩm quyền cử đi công tác, học tập, lao động ở nước ngoài. Các đối tượng khác do Bộ Y tế quyết định căn cứ yêu cầu phòng chống dịch.</p> <p>Ngoài nhóm đối tượng ưu tiên kể trên, Chính phủ khuyến khích các đơn vị đủ điều kiện tổ chức tiêm chủng tự nguyện cho các tổ chức, cá nhân có yêu cầu và tự chi trả phí tiêm chủng.</p> <p>Hiện tại, do nguồn cung ứng vắc xin còn hạn chế nên việc tiêm chủng cho các nhóm đối tượng khác Bộ Y tế, chính quyền địa phương sẽ có hướng dẫn cụ thể sẽ căn cứ vào khả năng cung ứng vắc xin.</p>
5	<p>Chứng nhận tiêm vắc xin COVID-19 có phải giấy thông hành, giảm thời gian cách ly?</p> <p>Em muốn hỏi, nếu mình có giấy chứng nhận tiêm vắc xin COVID-19 rồi thì đây có phải giấy thông hành để đến các quốc gia khác, hay đến tỉnh thành nào trong Việt Nam? Liệu tờ giấy này có giúp giảm thời gian cách ly?</p>	<p>Hiện nay nhiều người đã được tiêm mũi 1, mũi 2 vắc xin COVID-19 và được các cơ sở tiêm chủng cấp giấy chứng nhận. Hiện đang có nhiều người kì vọng vào ý nghĩa của giấy chứng nhận này, cho rằng sau khi được tiêm vaccine, được cấp giấy chứng nhận sẽ được ưu tiên khi vào vùng dịch hoặc khu vực hạn chế mà không cần phải cách ly, hoặc thuộc diện F1, F2 cũng không cần phải cách ly... Tuy nhiên, điều này không có cơ sở.</p> <p>Theo TS Nguyễn Minh Hằng, Phó cục trưởng Cục Y tế Dự phòng, Bộ Y tế hiện tại ý nghĩa của tờ giấy này chỉ là chứng nhận việc một người đã được tiêm vắc xin COVID-19. Vì vậy, việc có thể đi lại, nhập cảnh vào các quốc gia khác hay không không chỉ tờ giấy này mà còn phụ thuộc vào chính sách của từng nước.</p> <p>Hiện nay, tại TPHCM đang thực hiện chiến dịch tiêm chủng lớn nhất trong lịch sử, nên không phải địa điểm nào tiêm xong cũng có thể cấp giấy chứng nhận ngay cho người dân. Giấy chứng nhận tiêm vắc xin hiện cũng không có nhiều ý nghĩa như nhiều người kỳ vọng.</p>

		<p>Tuy nhiên, Thứ trưởng Bộ Y tế Nguyễn Trường Sơn khẳng định trong tương lai, tất cả người đã tiêm vắc xin COVID-19 đều có giấy chứng nhận. Đồng thời, Ban Chỉ đạo Quốc gia phòng, chống COVID-19 và Bộ Y tế đang cân nhắc một số quyền lợi kèm theo giấy chứng nhận này, chẳng hạn việc đi lại trong nước dễ dàng hơn, giảm thời gian cách ly...</p> <p>Theo PGS.TS.BS Trần Đắc Phu, nguyên Cục trưởng Cục Y tế Dự phòng, Việt Nam đã có chủ trương cấp giấy chứng nhận tiêm chủng dạng điện tử, có ý nghĩa như “giấy thông hành”. Với giấy chứng nhận này, người sở hữu sẽ có những ưu đãi khi đi nước ngoài hoặc về thời gian cách ly, đi lại trong nước. Tuy nhiên, điều này chưa thể thực hiện ngay.</p> <p>Về phương án về hộ chiếu vắc xin đã được Bộ Y tế soạn thảo và trình lên Chính phủ. Tuy nhiên tình hình dịch COVID-19 đang diễn biến phức tạp nên hiện chưa được phê duyệt.</p> <p>Tiêm vắc xin COVID-19 là biện pháp phòng bệnh chủ động rất quan trọng. Tuy nhiên người đã được tiêm vắc xin COVID-19, đặc biệt là những người mới chỉ được tiêm 1 mũi vẫn rất cần phải thực hiện nghiêm các biện pháp phòng chống dịch khác, đặc biệt là biện pháp 5K theo khuyến cáo của Bộ Y tế.</p> <p>Điều này là do vắc xin không đem lại sự bảo vệ tức thì. Sau tiêm mũi 1, phải ít nhất 14 ngày sau mới bước đầu có tác dụng và mức bảo vệ sau tiêm mũi 1 chỉ đạt ở mức bảo vệ rất thấp. Sau tiêm mũi thứ 2, từ 1 tháng trở ra thì vắc xin mới đạt hiệu quả bảo vệ tối ưu và hiệu quả này cũng chỉ đạt ở mức khoảng 60%- 90% tùy theo loại vắc xin.</p> <p>Đặc biệt, vắc xin không thể bảo vệ tuyệt đối, nhất là khả năng bảo vệ việc mang mầm bệnh, tức là một số người đã tiêm vắc xin có thể không bị mắc bệnh nhưng vẫn có khả năng trở thành người mang virus và lây bệnh cho người khác. Vì vậy, dù có được tiêm vắc xin COVID-19, người được tiêm vẫn rất cần thực hiện nghiêm các biện pháp phòng bệnh khác, đặc biệt là thực hiện biện pháp 5K để bảo vệ bản thân, gia đình và cộng đồng tránh lây nhiễm.</p>
6	<p>Tiêm đủ 2 mũi vắc xin COVID-19, có phải cách ly tập trung khi đến địa phương khác?</p>	<p>Sau khi chích ngừa vắc xin bạn vẫn cần tuân theo hướng dẫn tại nơi làm việc và chính quyền địa phương, đó là tuân thủ 5K (Khẩu trang, Khử khuẩn, Khoảng cách, Không tập trung, Khai báo y tế). Lý do:</p>

	<p>Thưa BS, em đã tiêm đủ 2 mũi vắc xin COVID-19, nếu em từ TPHCM về Quảng Ngãi thì có cần cách ly tập trung không ạ?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vắc xin phát huy tác dụng bảo vệ chỉ bắt đầu sau 2 tuần khi tiêm xong mũi thứ 2. Sau khi hoàn tất liệu trình tiêm chủng 2 tháng, kháng thể mới bắt đầu đạt nồng độ bảo vệ tối đa. • Không phải ai chích ngừa cũng được bảo vệ, tỉ lệ bảo vệ thay đổi tùy vắc xin và khả năng đáp ứng miễn dịch của mỗi người, giao động từ 68% - 98%. Những người suy giảm miễn dịch, đang dùng thuốc ức chế miễn dịch điều trị bệnh nền, hiệu quả bảo vệ của vắc xin sẽ không bằng so với những đối tượng khác. • Dù có đáp ứng miễn dịch tốt, với tình hình virus biến chủng hiện nay có thể hiệu quả bảo vệ sẽ giảm trong 1 số trường hợp. • Vắc xin giúp bảo vệ người được chích, nhưng bản thân người đó vẫn có thể mang mầm bệnh về lây cho gia đình và người xung quanh, phát tán virus ra cộng đồng, đặc biệt trên các phương tiện giao thông công cộng, chợ, siêu thị, nơi làm việc... <p>Do đó người đã tiêm đủ vắc xin vẫn phải xét nghiệm COVID-19 trước khi lên máy bay 3 ngày, tuân thủ cách ly đủ ngày (theo quy định của mỗi địa phương) với 3 lần xét nghiệm khi về từ địa phương dịch tễ khác.</p>
7	<p>Sau tiêm vắc xin COVID-19 bao nhiêu ngày có thể hiến máu?</p> <p>Em mới tiêm vắc xin COVID-19, chỗ em chủ nhật này có tiếp nhận hiến máu, xin hỏi em có thể hiến không? Sau chích ngừa COVID-19 bao nhiêu ngày thì em được hiến máu ạ? Em cảm ơn.</p>	<p>Theo hướng dẫn ngày 19/01/2021 của Cục Quản lý Thực phẩm và Dược phẩm Mỹ (FDA), không cần trì hoãn hiến máu đối với các những người được chích vắc xin COVID-19 nếu họ cảm thấy hoàn toàn khỏe mạnh, không có các phản ứng sau khi chích hoặc không có các triệu chứng nghi ngờ mắc COVID-19.</p> <p>Một số trường hợp sẽ được trì hoãn hiến máu trong thời gian ngắn sau khi chích vắc xin COVID-19, phụ thuộc vào hãng sản xuất và loại vắc xin. Khi đó, những người đến đăng ký hiến máu cần cung cấp tên nhà sản xuất vắc xin. Cụ thể, những người được chích vắc xin COVID-19 không sao chép, bất hoạt hoặc dựa trên RNA của các hãng AstraZeneca, Janssen/J&J, Moderna, Novavax hoặc Pfizer thì có thể hiến máu sau khi chích vắc xin. Những người được nhận vắc xin sống giảm độc lực hoặc không biết chính xác loại vắc xin sẽ phải chờ 2 tuần hoặc lâu hơn mới có thể hiến máu, tùy vào quyết định của từng ngân hàng máu.</p>

		<p>Tuy nhiên, FDA vẫn đưa ra khuyến cáo là cần trì hoãn hiến máu 14 ngày đối với những nhóm người có nguy cơ với các triệu chứng mắc COVID-19 hoặc mắc COVID-19 kể từ thời điểm không còn triệu chứng hoặc không còn nhiễm vi rút SARS-CoV-2.</p> <p>Tại Việt Nam chưa có qui định cụ thể thời gian bao lâu sau khi chích ngừa COVID-19 thì được tham gia hiến máu, tuy nhiên theo Hướng dẫn hoạt động truyền máu của Bộ Y tế, sau khi chích vắc xin 7 ngày thì có thể tham gia hiến máu (trừ vắc xin phòng bệnh dại, rubella, sởi, thương hàn, tả, quai bị, thủy đậu, BCG cần phải trì hoãn hiến máu từ 4 tuần đến 12 tháng).</p> <p>Do đó người dân sau khi chích vắc-xin ngừa COVID-19 muốn tham gia hiến máu khi cảm thấy thực sự khỏe mạnh và không có nguy cơ lây nhiễm các vi rút qua đường truyền máu, không có các yếu tố nguy cơ liên quan đến COVID-19. Trả lời trung thực khai báo y tế và các câu hỏi của nhân viên y tế về tình trạng sức khỏe và đánh giá nguy cơ lây nhiễm COVID-19. Hiến máu theo sự chỉ dẫn của chuyên viên y tế tại các điểm tiếp nhận hiến máu khu vực.</p>
8	<p>Tiêm vắc xin COVID-19 cùng lúc với các vắc xin khác, nên không?</p> <p>Tiêm vắc xin COVID-19 cùng lúc với các vắc xin khác có an toàn không ạ? Ví dụ như vừa rồi tiêm vắc xin COVID-19 nhưng giờ có vết thương và cần tiêm uốn ván thì có được không?</p>	<p>Trong tình hình hiện nay, tiêm vắc xin COVID-19 nên được ưu tiên. Tuy nhiên, các dữ liệu cho thấy không tăng nguy cơ tác dụng phụ khi tiêm đồng thời các vắc xin khác. Như vậy, nếu không có gì khẩn cấp, có thể trì hoãn mũi tiêm kia sau mũi COVID-19 14 ngày.</p> <p>Trong trường hợp khẩn cấp, chẳng hạn đã tiêm COVID-19 rồi, tình cờ bị chấn thương phải tiêm ngừa uốn ván và giải độc tố uốn ván, vẫn có thể tiêm được ở vị trí khác với vị trí tiêm vắc xin COVID-19 (tiêm cách xa mũi COVID-19 3 cm hay tiêm vào chi đối diện).</p>
9	<p>Những triệu chứng mắc COVID-19 của người đã tiêm vắc xin?</p> <p>Tôi đọc thông tin thấy nhân viên của Bệnh viện Bệnh Nhiệt đới TPHCM dù đã tiêm ngừa nhưng vẫn bị COVID-19. Điều này khiến tôi cũng hoang mang. Xin hỏi, dấu hiệu của người đã tiêm ngừa và chưa tiêm ngừa khi mắc COVID-19 có khác nhau không?</p>	<p>Khi bạn được tiêm ngừa, các thành phần có trong vắc xin sẽ kích thích cơ thể của bạn tạo ra "kháng thể" đặc hiệu. Các kháng thể này có khả năng nhận diện và bám lên bề mặt virus khi chúng có cơ hội tiếp xúc với cơ thể của bạn qua các dịch trong người như dịch nhầy nước mũi, nước miếng và cả nước mắt...</p> <p>Các kháng thể này bám lên virus (cụ thể là protein S của virus) và bất hoạt chúng trước khi chúng có thể chạm lên tế bào của bạn để vào bên trong. Do vậy virus không thể xâm nhiễm vào bên trong tế bào của bạn và bạn sẽ không bị bệnh.</p>

Để dễ hình dung, các kháng thể này như những tấm khiên được tạo ra để ngăn những mũi tên của quân địch bắn tới. Mức độ hiệu quả của việc ngăn chặn những mũi tên này phụ thuộc vào "chất lượng của những tấm khiên" và "mật độ của những mũi tên".

Dĩ nhiên là không có tấm khiên nào có thể đảm bảo 100% hiệu quả bảo vệ. Cho tới nay chưa có vắc xin nào cho thấy có khả năng bảo vệ khỏi nhiễm virus 100%. Vắc xin của Pfizer/BioNTech hoặc Moderna thường được biết đến với hiệu quả trên 90%, còn của AstraZeneca là hơn 70%, sau 2 hoặc 3 tuần được tiêm liều thứ 2.

Điều này có nghĩa là không phải 100% người được tiêm vắc xin của Pfizer/BioNTech hay Moderna hoặc AstraZeneca không có nguy cơ bị nhiễm virus. Do vậy các bạn vẫn nên giữ ý thức phòng ngừa lây bệnh, dù rằng đã được tiêm vắc xin ở mức độ cao khi đang ở trong vùng dịch. Tuy nhiên bạn cũng đừng quá hoảng hốt nếu bản thân mình hay đọc thấy thông tin người khác vẫn bị mắc COVID-19 sau khi đã tiêm vắc xin.

Về triệu chứng mắc COVID-19 ở người đã tiêm vắc xin, theo các chuyên gia là khác nhiều so với các bệnh nhân thông thường. Những người thuộc diện trên có triệu chứng khác với người chưa tiêm vắc xin bị nhiễm COVID-19. Nguy cơ bị sốt ít hơn 70%, mệt mỏi ít hơn 55%. Ngoài ra, họ cũng không bộc lộ rõ rệt các triệu chứng bệnh căn bản như ớn lạnh, đau đầu, mất khứu giác, vị giác.

Thay vào đó, hắt hơi thường phổ biến ở những người dưới 60 tuổi đã tiêm vắc xin nhưng vẫn mắc COVID-19. Đây là biểu hiện quen thuộc của người bị cúm hoặc cảm lạnh, hiếm khi xuất hiện ở các ca bệnh COVID-19 chưa chủng ngừa.

Ngoài ra, người mắc COVID-19 sau tiêm vắc xin cũng nhanh chóng bị hụt hơi, khó thở. Một triệu chứng bệnh hay gặp khác là đau tai. Bệnh nhân COVID-19 thông thường hay phàn nàn về chứng ù tai. Với người đã tiêm vắc xin, biểu hiện này nặng hơn. Họ thường bị đau vài ngày sau đó. Triệu chứng cuối cùng cần cảnh giác là sưng ở nách hoặc cổ, nhưng dấu hiệu này thường ít thấy hơn. Nhiều bệnh nhân cho biết hiện tượng trên tự biến mất sau vài ngày.

		<p>Nếu bạn thấy các triệu chứng ho, sốt, mất khứu giác hay các dấu hiệu đã kể trên dù đã tiêm vắc xin COVID-19, đồng thời có yếu tố dịch tễ thì nên liên hệ đến cơ sở y tế địa phương để được hướng dẫn cụ thể.</p>
10	<p>Người nhóm máu O khó mắc COVID-19 hơn?</p> <p>Nghe nói người thuộc nhóm máu O khó bị nhiễm COVID-19 hơn những người thuộc nhóm máu khác có đúng không ạ? Xin bác sĩ giải đáp giúp. Cảm ơn bác sĩ nhiều.</p>	<p>Về mối liên quan giữa nhóm máu và nhiễm COVID-19, người ta điều tra lại các ca mắc thì thấy bệnh nhân nhóm máu O và B ít hơn nhóm A và AB.</p> <p>Tuy nhiên, các nghiên cứu này không phải là nghiên cứu thiết kế chuẩn, chỉ dựa trên quan sát và sẽ dễ bị ảnh hưởng bởi các yếu tố gây nhiễu khác.</p> <p>Một điều rõ ràng có thể thấy rằng rất nhiều người Việt Nam máu O đã và đang mắc bệnh, thậm chí là bệnh trở nặng, do đó chúng ta không nên cảm thấy lạc quan về sự bảo vệ của nhóm máu.</p> <p>Thay vào đó, cần tiêm ngừa và thực hiện đúng biện pháp 5K do Bộ Y tế đề ra.</p>
11	<p>Tỷ lệ tử vong do sốc phản vệ sau khi tiêm vắc xin COVID-19 là bao nhiêu?</p> <p>Mới đây, thông tin một nữ nhân viên y tế tại An Giang tử vong do sốc phản vệ sau khi tiêm vắc xin COVID-19 đã gây áp lực tâm lý cho người thực hiện tiêm vắc xin. Nhờ BS có thể cho biết tỷ lệ tử vong do sốc phản vệ sau khi tiêm vắc xin COVID-19 hiện nay là bao nhiêu, và làm sao để cứu được người bị sốc phản vệ?</p>	<p>Vắc-xin cũng là loại thuốc được đưa vào cơ thể của chúng ta, giống như bất cứ loại thuốc khác khi đưa vào cơ thể con người thì không thể khẳng định được độ an toàn 100%. Các nghiên cứu thử nghiệm lâm sàng của thuốc và vắc-xin đều tuân thủ quy định nghiêm ngặt. Như vắc-xin thì chúng ta phải thử nghiệm ít nhất 3 pha lâm sàng, pha 1, pha 2 là để xác định tính an toàn và tính sinh miễn dịch, pha 3 để xác định được khả năng ngăn chặn dịch khi dịch bùng phát, lây lan.</p> <p>Tất cả dữ liệu nghiên cứu này được làm một cách bài bản theo đúng các quy trình khoa học và được công bố trên các tạp chí lớn, được các cơ quan có thẩm quyền thẩm định những kết quả nghiên cứu là phù hợp, có thể ứng dụng được cho con người.</p> <p>Trong tất cả các loại thuốc, vắc-xin thì đều có những biến cố bất lợi sau khi tiêm, kể cả vitamin. Những vắc-xin có biến cố bất lợi thông thường sau khi tiêm như đau vết tiêm, sốt nhẹ, khó chịu thì những phản ứng đó là bình thường. Đó chính là những phản ứng của cơ thể tạo ra miễn dịch chống lại mầm bệnh đó. Những phản ứng đó không đáng quan ngại.</p> <p>Nhưng có một tỷ lệ nhất định phản ứng nặng sau tiêm, chúng ta gọi đó là biến cố của sốc phản vệ. Chúng ta biết là sốc phản vệ có 4 mức độ khác nhau, mức độ đầu tiên chỉ thể hiện trên da như ngứa, nổi mề đay. Mức độ 2 thì bệnh nhân có thể xuất hiện những biến cố về mặt hô hấp,</p>

bệnh nhân cảm thấy tức ngực, khó thở,... Mức độ 3 là bệnh nhân có biểu hiện tụt huyết áp. Mức độ 4 là mức độ nặng nhất, bệnh nhân ngừng thở.

Những biến cố này trong quá trình thử nghiệm lâm sàng, người ta đã có ghi nhận, như vắc-xin AstraZeneca, trong quá trình thử nghiệm pha 3 đã có trường hợp tử vong, có một số nước đã tạm dừng thử nghiệm để nghiên cứu tiếp. Những điều này đã được nhà sản xuất đưa ra cảnh báo và những kết quả thử nghiệm ở 3 giai đoạn đều được công bố. Tỷ lệ ở từng loại vắc-xin là khác nhau, ví dụ vắc-xin Pfizer/BioNTech thì tỷ lệ sốc phản vệ là 17 phần triệu, vắc-xin AstraZeneca là 26 phần triệu. Tuy nhiên, hàng triệu người được tiêm và có tỷ lệ sốc phản vệ nhất định, tỷ lệ này khá thấp và không phải dễ gặp.

Ở các nước khác như Na Uy, Hàn Quốc, Anh Quốc và Mỹ thì cũng có tỷ lệ tử vong sau tiêm. Ở Việt Nam có 1 trường hợp tử vong do sốc phản vệ trên 777.000 liều tiêm, nghĩa là gần 1 triệu liều tiêm mới có trường hợp bị tai biến nặng.

Ở Việt Nam, trước khi tổ chức tiêm vắc-xin thì chúng tôi đã xây dựng quy trình sàng lọc, chọn các đối tượng có chỉ định được tiêm, các đối tượng trì hoãn tiêm, các đối tượng chống chỉ định tiêm và các đối tượng phải tiêm trong cơ sở y tế để được theo dõi sát. Thứ hai, chúng tôi đã hướng dẫn xử lý khi có các biến cố sau tiêm.

Ở các nước khác, người ta mang vắc-xin ra nơi công cộng để tiêm, ở nước ta, chúng ta dựa trên nền tảng của chương trình tiêm chủng mở rộng và các thầy thuốc đều được tập huấn kỹ càng.

Tuy nhiên, cũng có những trường hợp phản ứng bất thường, có những bệnh nhân khác cũng bị sốc phản vệ nhưng được xử lý theo hướng dẫn nên đã được an toàn; chỉ có trường hợp này, trên cơ địa dị ứng với thuốc giảm đau non steroid nên khi tiêm vào bệnh nhân xảy ra sốc phản vệ nặng. Đây là điều không mong muốn.

Tuy nhiên, so với thế giới, tỷ lệ sốc phản vệ của Việt Nam rất thấp. Vì vậy, việc sử dụng vắc-xin để tạo miễn dịch cộng đồng, ngăn chặn lây nhiễm, bảo vệ sức khỏe cho người được tiêm là điều quan trọng. Chúng tôi cố gắng thực hiện và yêu cầu tất cả các cơ sở cố gắng tiêm an toàn từng mũi tiêm cho từng người. Đó là điều quan trọng.